

SZKOLENIE BHP

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Szkolenie BHP
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny
3.	Język przedmiotu	Język polski
4.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru
5.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I
6.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
8.	Formuła przedmiotu	Wykłady
9.	Wymagania wstępne	Brak
10.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne
		Studia niestacjonarne
		Wykłady - 4 godz.
		Wykłady - 4 godz.
11.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne
		Studia niestacjonarne
		Wykłady – 0 punkt ECTS
		Wykłady – 0 punkt ECTS
12.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa pracy, z ogólnymi przepisami dotyczącymi BHP, zagrożeniami dla zdrowia i życia człowieka i chorobami zawodowymi.
13.	Metody dydaktyczne	Wykład przy użyciu elementów multimedialnych.

14.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów:</p> <p>Zaliczenie (Z) w I semestrze.</p> <p>Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na zajęciach oraz aktywność</p> <p>W zakresie wiedzy- aktywność na zajęciach W zakresie umiejętności- samoocena W zakresie kmpetencji społecznych - obserwacja</p>	
15.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <p>Podstawowe pojęcia bezpieczeństwa i pracy. System ochrony pracy w świetle przepisów prawnych. Zasadnicze przepisy dotyczące BHP. Zagrożenia dla zdrowia i życia, ich klasyfikacja. Problemy wypadków i chorób zawodowych.</p>	
16.	<p>Zamierzone efekty uczenia</p>	<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <p>AW.27- ma wiedzę o człowieku, w tym o zagrożeniach dla jego zdrowia i życia oraz chorobach zawodowych A.W.28- ma wiedzę o normach i przepisach prawnych z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i systemu ochrony pracy</p>
		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <p>A.U.13- potrafi analizować przyczyny i informacje o zagrożeniu życia i zdrowia prawidłowo posługuje się przepisami prawnymi z zakresu system ochrony pracy oraz BHP A.U.14- potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w praktyce zawodowej</p>
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>K.9.-potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role K.10-potrafi prawidłowo określić priorytety służące rozwiązaniu określonego problemu dotyczącego BHP</p>
17.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>„BHP w praktyce” Bogdan Rączkowski Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o. Gdańsk 2009 r.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Aktualne akty prawne (Kodeks pracy, regulaminy, akty wewnętrzne, uczelniane)</p>	

SZKOLENIE BIBLIOTECZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Szkolenie biblioteczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 godz.	Wykłady - 1 godz
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 0 punkt ECTS	Wykłady – 0 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów I roku z organizacją i funkcjonowaniem systemu informacyjno-bibliotecznego, zdobycie umiejętności wyszukiwania i selekcji informacji, krytycznej oceny źródeł, opanowanie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi narzędziami informacyjno-komunikacyjnymi	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład prowadzony jest z wykorzystaniem środków audiowizualnych.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na zajęciach oraz aktywność. W zakresie wiedzy- aktywność na zajęciach W zakresie umiejętności- samoocena W zakresie kmpetencji społecznych - obserwacja</p>						
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów: Organizacja systemu informacyjno-bibliotecznego PWSZ w Głogowie . Charakterystyka zbiorów. Zasady korzystania z katalogów bibliotecznych oraz zbiorów i źródeł informacji. Elektroniczne źródła informacji. Czasopisma elektroniczne. Bazy danych. Biblioteki cyfrowe.</p>						
17.	<p>Zamierzone efekty uczenia</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="347 651 531 920"> <p>Wiedza</p> </td> <td data-bbox="531 651 1559 920"> <p>W zakresie wiedzy student zna : A.W.29-Posiada wiedzę z zakresu metod przeszukiwania katalogów komputerowych, stosowania różnorodnych kryteriów wyszukiwawczych A.W.30-Zna serwisy książek i czasopism elektronicznych, platformy ich udostępniania oraz metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych A.W.31-Orientuje się w zasobach bibliotecznych uczelni oraz zna zasady korzystania</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="347 920 531 1055"> <p>Umiejętności</p> </td> <td data-bbox="531 920 1559 1055"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi : A.U.15-Posiada umiejętność wyszukiwania informacji oraz krytycznej analizy źródeł</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="347 1055 531 1184"> <p>Kompetencje społeczne</p> </td> <td data-bbox="531 1055 1559 1184"> <p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: K.10. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w tym doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu zasobów bibliotecznych</p> </td> </tr> </table>	<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student zna : A.W.29-Posiada wiedzę z zakresu metod przeszukiwania katalogów komputerowych, stosowania różnorodnych kryteriów wyszukiwawczych A.W.30-Zna serwisy książek i czasopism elektronicznych, platformy ich udostępniania oraz metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych A.W.31-Orientuje się w zasobach bibliotecznych uczelni oraz zna zasady korzystania</p>	<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student potrafi : A.U.15-Posiada umiejętność wyszukiwania informacji oraz krytycznej analizy źródeł</p>	<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: K.10. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w tym doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu zasobów bibliotecznych</p>
<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student zna : A.W.29-Posiada wiedzę z zakresu metod przeszukiwania katalogów komputerowych, stosowania różnorodnych kryteriów wyszukiwawczych A.W.30-Zna serwisy książek i czasopism elektronicznych, platformy ich udostępniania oraz metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych A.W.31-Orientuje się w zasobach bibliotecznych uczelni oraz zna zasady korzystania</p>							
<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student potrafi : A.U.15-Posiada umiejętność wyszukiwania informacji oraz krytycznej analizy źródeł</p>							
<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: K.10. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w tym doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu zasobów bibliotecznych</p>							
18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zawartość strony www Biblioteki PWSZ w Głogowie, ogólnoakademickie i medyczne bazy danych w dostępie otwartym oraz licencjonowanym 2. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach <p>Literatura uzupełniająca Regulamin Biblioteki PWSZ w Głogowie</p>						

ANATOMIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modulu/ przedmiotu	Anatomia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 01.1.W PI. 01.1.C	PI.N.01.1.W PI.N.01.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modulu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zdobycie wiedzy na temat prawidłowej budowy ciała człowieka w ujęciu topograficznym, posługiwanie się mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystanie tej wiedzy w odniesieniu do innych przedmiotów medycznych.	
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna</p> <p>Ćwiczenia: ćwiczenia w pracowni anatomii i fizjologii pokaz na fantomie i modelach filmy dyskusja dydaktyczna</p> <p>Rodzaj narzędzi dydaktycznych/środki dydaktyczne: sprzęt multimedialny (laptop, telewizor, kasety DVD) tablica papierowa, mazaki, ryciny fantomy: noworodka, dziecka, osoby dorosłej plansze i modele anatomiczne, atlasy, książki, schematy</p>	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się:</p> <p>Zaliczenie wykładów: Egzamin (E) - wykłady w I semestrze. Forma i zasady przeprowadzania egzaminu są omawiane na pierwszych zajęciach. Egzamin przeprowadzany jest metodą opisową i składa się z 20 pytań otwartych. Wykłady są zaliczane na podstawie: frekwencji na zajęciach potwierdzonych listą obecności, opanowania materiału przewidzianego programem. Podstawą dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na co najmniej ocenę dostateczną. Zaliczenie wykładów jest możliwe po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest 100% frekwencja na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z 4 - 6 zaliczeń częściowych w formie testowej lub opisowej lub ustnej (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami oceniania). W razie usprawiedliwionej nieobecności student zalicza temat w formie ustnej. Ocena końcowa z ćwiczeń jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen ze wszystkich zaliczeń.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie prezentacji w formie multimedialnej na jeden z wybranych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do anatomii i nauk pokrewnych. 2. Elementy cytologii i histologii ogólnej. 3. Organizm, jako całość. Anatomia topograficzna. Główne płaszczyzny i osie ciała. Stosunki przestrzenne w anatomii. 4. Układ narządu ruchu. 5. Układ pokarmowy. Wątroba i trzustka. 6. Układ oddechowy. 7. Układ moczowo - pęciowy. 8. Serce. Krążenie małe i duże. Krążenie płodowe. Układ chłonny. 9. Układ wewnętrzwydzielniczy. 10. Układ nerwowy ośrodkowy, obwodowy, autonomiczny. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kości i ich połączenia. Szczegółowa budowa kośćca. 2. Podział budowa ogólna i szczegółowa mięśni. 3. Budowa układu trawiennego oraz dużych gruczołów trawiennych. 4. Budowa układu oddechowego. 5. Budowa układu moczowego żeńskiego i męskiego. 6. Budowa układu pęciowego męskiego i żeńskiego. 7. Serce i naczynia krwionośne. 8. Szczegółowa budowa układu nerwowego ośrodkowego: kresomózgowia, międzymózgowia, śródmózgowia, tyłomózgowia wtórnego, rdzeniomózgowia, rdzenia kręgowego. Opony. 9. Układ nerwowy obwodowy: nerwy czaszkowe, nerwy rdzeniowe, sploty rdzeniowe. 10. Układ nerwowy autonomiczny: część współczulna i przywspółczulna, sploty układu nerwowego. 11. Powłoka wspólna, oraz receptory i narządy zmysłów.

			<p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest: pogłębianie i utrwalanie wiedzy dotyczącej budowy organizmu człowieka oraz wdrażanie do samodzielnego wykorzystania wiedzy i umiejętności z zakresu budowy prawidłowej człowieka w praktyce zawodowej.</p> <p>Tematy samokształcenia: 1. Anatomia układowa i narządowa. 2. Okolice głowy, szyi, twarzy w praktyce klinicznej. 3. Okolice klatki piersiowej w praktyce klinicznej. 4. Okolice kończyny górnej i dolnej w praktyce klinicznej. 5. Okolice brzucha w praktyce klinicznej. 6. Ośrodki i drogi nerwowe. 7. Autonomiczne unerwienie narządów. 8. Anatomia kliniczna.</p>
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy -absolwent zna i rozumie :</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych-absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu	0-5	dobry plus	17-18

	tematycznego.			
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Beverly M.: Wielki atlas anatomii człowieka, Buchmann, 2013. Bochenek A., Reicher M.: Anatomia człowieka, t. I-V, PZWL, Warszawa tom I,II-2016; tom III-V 2015.. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka wydanie 5. PZWL, Warszawa 2016. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Putz R., Pabst R.: Atlas anatomii człowieka Sobotty - cz. I, II. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2011. Urbanowicz Z.: Podręczny słownik mianownictwa anatomicznego. Wyd. Czelej, Lublin 2004. Woźniak W. Aleksandrowicz R. (red.): Anatomia człowieka. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2015.
-----	---	---

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu ANATOMIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W1.	Student zna i rozumie: - budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, -grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);	wykłady	sprawdzian pisemny
UMIĘTNOŚCI			
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego -	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>		samokształcenie	prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

FIZJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Fizjologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
3.	Kod przedmiotu	PI. 02.2. W PI. 02.2 .C	PI. N.02.2. W PI. N.02.2 .C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. I roku studiów. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i biochemii	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz .
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: opanowanie wiedzy i zrozumienie zasad prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz kształtowanie logicznej interpretacji faktów i wyników wykonywanych doświadczeń z zakresu fizjologii człowieka.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja Praca w grupach Ćwiczenia w pracowni Pokaz	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) - wykłady w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach i pozytywny wynik testu pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach oraz uzyskanie min. 60% punktów z kolokwium pisemnego lub oceny pozytywnej z odpowiedzi ustnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy ogólne i komórkowe fizjologii. 2. Elektrofizjologia. 3. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. 4. Obwodowy układ nerwowy. 5. Czucie. 6. Centralny układ nerwowy. 7. Rdzeń kręgowy. 8. Postawa, równowaga, ruch. 9. Kora mózgowa. 10. Układ limbiczny, podwzgórze, układ autonomiczny. 11. Fizjologia przewodu pokarmowego. 12. Czynność nerek. 13. Fizjologia krwi. 14. Praca serca. 15. Krążenie krwi. 16. Gruczoły wewnętrznego wydzielania i przemiana materii. 17. Próby czynnościowe układu krążenia. 18. Regulacja krążenia krwi. 19. Próby czynnościowe układu oddechowego. 20. Osluchiwanie klatki piersiowej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skurcze mięśni szkieletowych, przewodnictwo synaptyczne. 2. Praca mięśni. 3. Odruchy rdzeniowe. 4. Odruchy kliniczne. 5. Czucie eksteroceptywne. 6. Telereceptory. 7. Krwinki czerwone, hematokryt, hemoliza. 8. Krwinki białe, odczyn Biernackiego. 9. Krzepnięcie krwi. 10. Grupy krwi. 11. Elektrokardiogram. 12. Tętno serca, ciśnienie krwi, tętno. 13. Próby czynnościowe układu krążenia. 14. Regulacja krążenia krwi.

			Tematy samokształcenia: 1. Spirometria. 2. Reakcja układu krążenia na zmianę pozycji ciała (próba ortostatyczna). 3. Podstawowe mechanizmy regulujące czynność oddychania. 4. Podstawowa przemiana materii, oznaczanie p.p.m. 5. Kalorymetria pośrednia. 6. Reakcja organizmu na wysiłek fizyczny. Wysiłek dynamiczny i statyczny. 7. Wpływ rozgrzewki na organizm. 8. Ocena wydolności fizycznej. 9. Komponenty ciała a wydolność fizyczna.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna); rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student potrafi: <ul style="list-style-type: none"> posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych - absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16

5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

18. Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Borodulin - Nadzieja L.: Fizjologia człowieka - podręcznik dla studentów licencjatów medycznych. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2011.
2. Krauss H., Magdalena Gibas M. (red.): Fizjologia człowieka- podstawy. Wydanie I. PZWL, Warszawa 2021.
3. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. Wyd. 8. PZWL, Warszawa 2016.

Literatura uzupełniająca:

1. Eberhardt A (red.): Fizjologiczne podstawy rekreacji ruchowej z elementami fizjologii ogólnej człowieka. Wyd. AlmaMer Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2008.
2. Konturek S.J. (red.): Fizjologia człowieka : Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2016.
3. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. PZWL, Warszawa 2016.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu FIZJOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.2	Zna i rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie	wykłady	test pisemny
A.W.3	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	wykłady	test pisemny
A.W.4	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	wykłady	test pisemny
A.W.5	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.1	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	ćwiczenia	kolokwium pisemne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

PATOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Patologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.03.2.W PI.03.2.C	PI.N.03.2.W PI.N.03.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z zakresu biologii i biochemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności z zakresu procesów patologicznych przebiegających w organizmie człowieka, etiologii i patomechanizmu chorób.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Dyskusja Metoda sytuacyjna, Metoda przypadków Praca w grupach ćwiczeniowych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia wykładów:</p> <p>Egzamin (E) - wykłady w II semestrze. Egzamin odbywa się w formie pisemnej z użyciem testu złożonego z pytań zamkniętych z możliwością jednokrotnej lub wielokrotnej odpowiedzi.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń</p> <p>Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z częściowych zaliczeń pisemnych w formie opisowej lub odpowiedzi ustnych.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia</p> <p>Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie pracy pisemnej na wybrany temat z zakresu tematyki samokształcenia.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne. Ogniwia patogenetyczne na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym, narządowym i układowym. 2. Zmiany wsteczne w organizmie: zanik, zwyrodnienie, martwica. Śmierć komórek i tkanek. 3. Zmiany postępowe w organizmie: odrost, przetwarzanie, przerost, rozrost, gojenie się ran, nowotworzenie. 4. Podstawy homeostazy organizmu. 5. Zaburzenia krążenia krwi: krwotok, krzepnięcie krwi, zakrzep i skrzep, przekrwienie (płuc, wątroby), zawał, zator (zatory w krążeniu płucnym, systemowym, mózgowym), obrzęk, wstrząs. 6. Hemopoeza. Etiologia, patogenezą oraz następstw niedokrwistości, nadkrwistości, nadpłytkowości, małopłytkowości, nadmiaru i niewystarczających ilości leukocytów. 7. Zapalenia: klasyfikacja zapaleń, zapalenia ostre (włóknikowe, ropne), zapalenia przewlekłe. 8. Reakcje wolnorodnikowe w patogenezie chorób. 9. Mechanizmy produkcji i utraty ciepła. Gorączka i jej patogenezą. 10. Nowotwory. Karcynogeny i karcynogeneza. 11. Choroby uwarunkowane genetycznie. 12. Patologia transplantacyjna. 13. Patologia chorób serca i naczyń. 14. Patologia układu oddechowego. 15. Patologia układu trawiennego. 16. Patologia nerek. 17. Patofizjologia układu hormonalnego. Struktura i regulacja czynności układu dokrewnego. Mechanizm działania hormonów. 18. Choroby zakaźne i pasożytnicze. 19. Patologia i specyfika chorób układu płciowego żeńskiego i męskiego. 20. Patologia układu nerwowego ośrodkowego i obwodowego.

Tematy ćwiczeń:

1. Zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia jego homeostazy.
2. Zapalenie - definicja, etiologia, patogenezą, etapy i mediatory zapalenia. Właściwości morfologiczne i fizjologiczne komórek biorących udział w odczynie zapalnym. Rodzaje zapaleń. Zejście zapaleń.
3. Regulacja krążenia. Nerwowa i humoralna regulacja krążenia krwi.
4. Zakrzep, zator. Triada Virchowa. Podział zatorów ze względu na materiał zatorowy.
5. Stres. Teoria wg Selye'go. Fazy reakcji stresowej (GAS). Reakcja Cannona.
6. Alergia. Demonstracja wstrząsu anafilaktycznego i alergicznej dychawicy oddechowej.
7. Etiologia i patogenezą następstw nieprawidłowej czynności hormonów (nadmiernej lub niewystarczającej).
8. Działanie insuliny. Regulacja gospodarki węglowodanowej. Cukrzyca, jej patomechanizm i objawy kliniczne. Rodzaje hipoglikemii.
9. Fizjologia i patologia przysadczyc. Tężyca.
10. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Rozmieszczenie wody w ustroju, bilans wodny. Odwodnienie i przewodnienie. Patogenezą i rodzaje obrzęków.
11. Wstrząs jego istota i przyczyny. Fazy wstrząsu. Teorie nieodwracalności IV fazy wstrząsu. Zaburzenia metaboliczne we wstrząsie.
12. Wpływ hipotermii i hipertermii na organizm.
13. Patologia zaburzeń o podłożu neurologicznym.
14. Podstawy immunologii (przeciwciała, komórki układu odpornościowego), choroby autoimmunologiczne, choroby wynikające z niedoborów odporności.
15. Patologia środowiskowa i stanu odżywienia: choroby związane z paleniem tytoniu i nadużywaniem alkoholu, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, zaburzenia stanu odżywienia (niedożywienie, otyłość), niepożądane działanie leków, doustne środki antykoncepcyjne.

Tematy samokształcenia:

1. Hipoksja. Parametry tlenowe krwi w normie i patologii. Rodzaje hipoksji. Mechanizmy przystosowawcze do hipoksji.
2. Morfologia, podział i cechy nowotworów.
3. Hipotermia naturalna i sztuczna. Hipertermia i jej stany kliniczne.
4. Wpływ stresu na organizm człowieka - charakterystyka zmian powstających w wyniku stresu.
5. Środki psychoaktywne i ich wpływ na organizm.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu; omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych; opisuje zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa:	<ol style="list-style-type: none"> Adamek D.: Wybrane zagadnienia patologii klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2015. Domagała W., Chosia M., Urańska E.: Podstawy patologii. PZWL, Warszawa, 2014. Zahorska-Markiewicz B., Małecka-Tendera E.: Patofizjologia kliniczna. Edra Urban & Partner, 2017.
		Literatura uzupełniająca:	<ol style="list-style-type: none"> Kumar Vinay, Abbas Abul K., Aster Jon C.: Patologia Robbins. Edra Urban & Partner, 2016. Stevens A., Lowe J.: Patologia. Czelej, Lublin 2010

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8
KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18

3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu PATOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.6	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;	wykłady samokształcenie	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
A.W.7	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;	wykłady samokształcenie	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
A.W.8	wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	wykłady samokształcenie	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
UMIĘJĘTNOŚCI			

A.U2	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	ćwiczenia samokształcenie	kolokwium pisemne lub odpowiedź ustna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p>		-	<p>obserwacja</p> <p>samoocena studenta</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

GENETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Genetyka	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.04.1. W	PI.N.04.1. W
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Samokształcenie -15 godz.	Wykłady - 30 godz. Samokształcenie -15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS	Wykłady - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z podstawami genetyki, embriologii oraz zrozumienie patogenyzy najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych. Analizowanie problemów zdrowotnych, społecznych i etycznych wynikających z zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie. Poznanie zasad dziedziczenia cech człowieka np. cech sprzężonych z płcią i mechanizmów rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). Zapoznanie studentów ze sposobami diagnostyki chorób genetycznych i formami poradnictwa genetycznego.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze. Forma i zasady przeprowadzania zaliczenia są omawiane na pierwszych zajęciach. Zaliczenie końcowe przeprowadzane jest metodą opisową, sprawdzian pisemny składa się z 20 pytań otwartych lub metodą testu. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Dyskusja na wybrany temat - zaliczenie ustne.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe wiadomości z genetyki, embriologii, cytofizjologii i immunologii. 2. Podstawy genetyki klasycznej - prawa Mendla. 3. Kariotyp człowieka. 4. Zasady dziedziczenia cech człowieka (m.in. grup krwi, cech sprzężonych z płcią) i mechanizmy rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). 5. Środowisko, a zmienność organizmu. 6. Podstawy diagnostyki genetycznej. 7. Zasady poradnictwa genetycznego. 8. Zagadnienia transplantologii. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choroby genetyczne przekazywane drogą dziedziczenia. 2. Genetyczne badania przesiewowe. 3. Zastosowanie terapii genowych. 4. Onkogeny. Nowotwory dziedziczne. 5. Wady wrodzone - analiza kliniczna w pediatrii.
-----	--	--

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; • problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; • budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy; • zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; • wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L	KRYTERIA	Liczba punktów		
1	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	bardzo dobry	16
1	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14

3	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
RAZEM:		16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ

Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów

L p	KRYTERIA	Liczba punktów		
1	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry (5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus (4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry (4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus (3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny (3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny (2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Drewa G, Ferenc T. (red.): Genetyka medyczna: podręcznik dla studentów. Urban & Partner, Wrocław 2015.
2. Bal J. (red.): Biologia Molekularna w medycynie. Elementy genetyki klinicznej, PWN, Warszawa 2017.
3. Bradley J.R, Johnson D.R, Pober B.R ; red. nauk. tł. Mazurczak T. Genetyka medyczna: notatki z wykładów. PZWL, Warszawa 2016.

Literatura uzupełniająca:

1. Ciecchaniewicz A., Kokot F. (red.): Genetyka molekularna w chorobach wewnętrznych, PZWL, Warszawa 2009.
2. Kapelańska - Pręgowska J.:Prawne i bioetyczne aspekty testów genetycznych. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
3. Keith L. Moore, T.V. Persaud, Mark G. Torchia; Red. I wyd. pol. Zabel M., Bartel H.:Embriologia i wady wrodzone: od zapłodnienia do urodzenia. Elsevier Urban&Partner,Wrocław 2015.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu GENETYKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo - studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
A.W.9	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
A.W11.	opisze budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
A.W12.	wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia poza jądrowej informacji genetycznej	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.3	szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
A.U.4	wykorzystuje uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób	wykłady samokształcenie	sprawdzian pisemny lub test zaliczenie ustne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy 		<p>obserwacja samoocena studenta</p>
--	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,2	0,8		

BIOCHEMIA I BIOFIZYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis				
-J ----	Nazwa modułu/ przedmiotu	Biochemia i biofizyka				
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny				
3.	Kod przedmiotu	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Studia stacjonarne</th> <th>Studia niestacjonarne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>PI. 05.1.W PI. 05.1.C</td> <td>PI.N.05.1.W PI.N.05.1.C</td> </tr> </tbody> </table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	PI. 05.1.W PI. 05.1.C	PI.N.05.1.W PI.N.05.1.C
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne					
PI. 05.1.W PI. 05.1.C	PI.N.05.1.W PI.N.05.1.C					
4.	Język przedmiotu	Język polski				
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 				
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I				
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot					
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot					
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie				
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii				
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Studia stacjonarne</th> <th>Studia niestacjonarne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.</td> <td>Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.</td> </tr> </tbody> </table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne					
Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.					
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Studia stacjonarne</th> <th>Studia niestacjonarne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS</td> <td>Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS</td> </tr> </tbody> </table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne					
Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS					
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: Zdobyć wiedzę na temat zjawisk zachodzących w żywym organizmie, poznać podstawowych procesów biochemicznych i biofizycznych organizmu. Zrozumienie naturalnych zjawisk fizjologicznych i patologicznych i procesów naprawczych zachodzących na poziomie komórki, tkanki, narządu, układu. Na podstawie zdobytych wiadomości student, będzie mógł prognozować kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych.				
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem technik audiowizualnych Dyskusja Ćwiczenia indywidualne Praca w grupach				

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium przeprowadzanego na zakończenie zajęć zgodnym z podaną tematyką lub z odpowiedzi ustnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na ćwiczeniach, aktywność na zajęciach podczas wykonywania ćwiczeń oraz uzyskanie min. 60% punktów z dwóch zaliczeń częściowych w formie testu (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami ocen).</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie realizowane jest na ćwiczeniach i jest jednym z warunków ich zaliczenia. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie i złożenie pracy napisanej na wybrany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na żywy organizm. 2. Biofizyka tkanek i narządów. Właściwości biomechaniczne tkanek - ich rola w biomechanice. 3. Podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych. 4. Prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy. 5. Czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi. 6. Fale dźwiękowe i elektromagnetyczne - fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji. 7. Skład chemiczny organizmu człowieka - właściwości i funkcje białek, węglowodanów, lipidów, składników mineralnych, witamin, wody. 8. Regulacja funkcjonowania komórki: wewnątrzkomórkowa (enzymy) i zewnątrzkomórkowa (hormony). 9. Budowa i właściwości błony komórkowej, mechanizmy transportu przez błony. 10. Przemiany metaboliczne - katabolizm białek (przemiany aminokwasów), cukrów (glikoliza) i tłuszczów (0 - oksydacja kwasów tłuszczowych). 11. Wytwarzanie i magazynowanie energii w komórce, funkcje cyklu Krebsa łańcucha oddechowego). 12. Biosynteza elementów budulcowych (cukrów, białek, tłuszczów, kwasów nukleinowych). 13. Fizyczne podstawy procesów fizjologicznych: krążenia, przewodnictwa nerwowego, wymiany gazowej, ruchu. 14. Termoregulacja w organizmie człowieka.

			<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie z zasadami bezpiecznej pracy w laboratorium oraz z podstawowym szkłem i sprzętem stosowanym w Pracowni Biochemii. Zasady sporządzania roztworów. 2. Budowa i właściwości białek. Identyfikacja białek i aminokwasów, ilościowe oznaczenie białek. 3. Właściwości enzymów, czynniki wpływające na aktywność enzymów (pH, temperatura, obecność efektorów). 4. Defekty enzymów trawiennych oraz skutki zaburzeń w zakresie funkcjonowania organizmu. 5. Denaturacja białka, czynniki denaturujące. Badanie aktywności enzymów proteolitycznych. 6. Budowa i właściwości redukujące cukrów. Rozkład skrobi pod wpływem amylazy. 7. Właściwości tłuszczów. Enzymatyczne trawienie tłuszczów. 8. Identyfikacja składników otrzymanych w wyniku hydrolizy nukleoproteidów. 9. Wykrywanie niektórych składników krwi, śliny i moczu. Mocz patologiczny. 10. Integracja metabolizmu, zaburzenia przemian i związane z nimi choroby metaboliczne. 11. Znaczenie procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych. 12. Wpływ czynników zewnętrznych na organizm (temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące). 13. Cechy fizyczne dźwięków i ich oddziaływanie na organizm. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola i znaczenie witamin w organizmie człowieka. 2. Znaczenie substancji przeciwmiażdżycowych w profilaktyce chorób. 3. Udział wątroby i nerek w procesach detoksykacji komórkowej. 4. Wpływ promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywy organizm. 5. Wpływ czynników mechanicznych, temperatury i wilgotności oraz fal mechanicznych na żywy organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); • witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych; • mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; • wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych; • wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące.

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielną ania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.		Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bańkowski E: Biochemia. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wrocław: Edra Urban & Partner, 2016. 2. Daryl K. Granner , Franciszek Kokot , Robert K. Murray , Victor W. Rodwell: Biochemia Harpera Ilustrowana. PZWL, Warszawa 2018. 3. Jaroszyk F: Biofizyka. PZWL, Warszawa 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. John L. Tymoczko , Lubert Stryer: Biochemia krótki kurs. PWN, Warszawa 2013. 2. Czarnecka B., Gawda H., Gonet B.: Biofizyka, PZWL, Warszawa 2014. 3. Bańkowski E: Biochemia. Podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich i magisterskich. MedPharm 2014.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	bardzo dobry	16
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry plus	15
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dobry	13-14
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny plus	11-12
			dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi

dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu BIOCHEMIA I BIOFIZYKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A. W. 13	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	wykłady samokształcenie	kolokwium pisemne lub odpowiedź ustana praca pisemna
A. W. 14	różnicuje witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	wykłady samokształcenie	kolokwium pisemne lub odpowiedź ustana praca pisemna
A. W. 15	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;	wykłady samokształcenie	kolokwium pisemne lub odpowiedź ustana praca pisemna
A. W. 16	wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące jak temperatura, grawitacja.	wykłady samokształcenie	kolokwium pisemne lub odpowiedź ustana praca pisemna
UMIEJĘTNOŚCI			

AU5.	Student potrafi współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	ćwiczenia samokształcenie	obecność na zajęciach zaliczenie praktyczne ćwiczeń test pisemny praca pisemna
------	---	----------------------------------	---

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym ; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		<p style="text-align: center;">obserwacja samoocena studenta</p>
--	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,1	0,9		

MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Mikrobiologia i parazytologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.06.2. W PI. 06.2.C	PI.N.06.2.W PI.N.06.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i fizjologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z ogólną charakterystyką bakterii, wirusów, grzybów i pasożytów szkodliwych dla człowieka oraz przekazanie im wiedzy na temat zasad postępowania wobec pacjenta z zakażeniem bakteryjnym, wirusowym, grzybiczym i zarażeniem pasożytniczym w zakresie planowania działań przeciwepidemicznych oraz edukacyjnych w wybranych zakażeniach i zarażeniach.	
14.	Metody dydaktyczne	wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, pogadanka, metoda laboratoryjna. Środki dydaktyczne: komputer, rzutnik i prezentacje multimedialne, tablica, kreda, mikroskopy, preparaty.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) - wykłady w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na wykładach. • Uzyskanie pozytywnej oceny z testu jednokrotnego wyboru. <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń</p> <p>Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na ćwiczeniach. • Uzyskanie pozytywnej oceny zaliczenia ćwiczeń w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie testu lub odpowiedzi ustnej. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do mikrobiologii, wirusologii, bakteriologii i parazytologii. Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych. 2. Elementy immunologii. Odporność. Uodpornienie czynne i bierne człowieka. Mechanizm alergii i autoagresji. 3. Morfologia, anatomia, fizjologia drobnoustrojów chorobotwórczych dla człowieka: bakterie, wirusy, chlamydie, rickettsje, mikoplazmy, grzyby, pasożyty. Mikroflora ciała ludzkiego i otoczenia. 4. Zakażenia bakteryjne i wirusowe dróg oddechowych, przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, skóry i układu nerwowego. 5. Grzyby chorobotwórcze dla człowieka. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń grzybiczych. 6. Drobnoustroje wywołujące choroby odzwierzęce. 7. Funkcjonowanie układu pasożyt - żywiciel a terapia chorób wywołanych przez pasożyty. 8. Zakażenia szpitalne.

		<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy morfologii drobnoustrojów patogennych i obecnych we florze fizjologicznej. 2. Chorobotwórczość, drogi szerzenia się zakażeń. Elementy epidemiologii chorób zakaźnych. Zagrożenia chorobami zakaźnymi w Polsce i na świecie. 3. Profilaktyka nieswoista. Dezynfekcja, sterylizacja. Metody kontroli zanieczyszczeń: powietrza, powierzchni rąk, środków dezynfekcyjnych. 4. Profilaktyka swoista. Surowice i szczepionki. Kalendarz szczepień. 5. Morfologia i fizjologia komórki bakteryjnej. Charakterystyka wybranych bakterii wywołujących zakażenia układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego, nerwowego i skóry. 6. Charakterystyka wybranych wirusów wywołujących choroby u człowieka. Zakażenia HIV, AIDS, wirusowe zapalenia wątroby, grypa. 7. Charakterystyka wybranych grzybów patogennych wywołujących choroby u człowieka. 8. Najczęściej spotykane pasożyty człowieka. Rola pielęgniarki w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych. 9. Mikrobiologiczna diagnostyka zakażeń. Metody bezpośredniego i pośredniego wykrywania drobnoustrojów w materiale klinicznym. Zasady hodowli drobnoustrojów chorobotwórczych. Określenie wrażliwości na chemioterapeutyki. 10. Pobieranie, dokumentowanie i transport materiałów klinicznych do badań mikrobiologicznych. Kolejność postępowania w badaniach mikrobiologicznych, ich znaczenie i zastosowanie. 	
		<p>Tematy do samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń wirusowych. 2. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń bakteryjnych. 3. Zasady postępowania przeciwepidemicznego wobec pacjenta z gruźlicą płuc. 4. Drobnoustroje patogenne wywołujące choroby zakaźne wieku dziecięcego. 5. Ospa wietrzna - patogen, drogi szerzenia się zakażenia, okres zakaźności i wylegania, objawy kliniczne, profilaktyka. 6. Patogeny przenoszone przez wektory. 7. Borelioza - patogen, droga szerzenia się zakażenia, okres wylegania, objawy kliniczne, profilaktyka. 8. Drobnoustroje patogenne przenoszone drogą płciową. 9. Rola pielęgniarki w rozpoznawaniu, farmakoterapii i profilaktyce grzybic 10. Rola pielęgniarki w edukacji zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń grzybiczych skóry, paznokci i owłosionej skóry głowy. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka; • podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej
		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;

Kompetencje społeczne**W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:**

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ Skala ocen odpowiedzi ustnej
w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów

Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów	Skala ocen	
			Skala ocen	Punkty
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do
ilości uzyskanych punktów

Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów	Skala ocen	
			Skala ocen	Punkty
			bardzo dobry	19-20
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	dobry plus	17-18
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5		
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3	dobry	15-16
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3		
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Dziubek Z. red. Choroby zakaźne i pasożytnicze. PZWL, Warszawa 2020 2. Borowski J, Zaremba M.L. Mikrobiologia lekarska. PZWL, Warszawa 2021 3. Bulanda M, Szostek S. Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej. PZWL, Warszawa 2020
		Literatura uzupełniająca: 1. Lrving W., Boswell T.: Krótkie wykłady Mikrobiologia medyczna. PWN, Warszawa 2012. 2. Heczko B.P.red. Mikrobiologia i choroby zakaźne. Urban & Partner, Wrocław 2009. 3. Heczko P.B, Pietrzyk A, Wróblewska. Mikrobiologia lekarska. PZWL, Warszawa 2020

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY uczenia <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A. W. 17	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	wykłady samokształcenie	test pisemny jednokrotnego wyboru referat
A. W. 18	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	wykłady samokształcenie	test pisemny jednokrotnego wyboru referat
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.6	rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych	ćwiczenia samokształcenie	test pisemny lub odpowiedź ustna referat
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;			obserwacja samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,8	1,2		

FARMAKOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Farmakologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne PI.07.1.W	Studia niestacjonarne PI.N.07.1.W
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia,		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii i chemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne Wykłady - 50 godz. + Samokształcenie -15 godz.	Studia niestacjonarne Wykłady - 50 godz. + Samokształcenie -15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne Wykłady - 2 punkty ECTS	Studia niestacjonarne Wykłady - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Głównym celem przedmiotu jest: opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu działania różnych grup leków, zastosowania ich w leczeniu schorzeń narządowych i układowych oraz zasadami leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi, a także przygotowanie do wystawiania recept na leki oraz środki spożywcze niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji oraz wystawiania skierowań na badania diagnostyczne	
14.	Metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykłady informacyjne z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, • dyskusje dydaktyczne związane z wykładem • analiza przypadków 	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • test jednokrotnego wyboru - udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań testowych. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Warunkiem zaliczenia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustna prezentacja lub opracowanie pisemne zadanego tematu w ramach samokształcenia.
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do farmakologii. Podstawowe pojęcia, definicja leku, farmakokinetyka i biodostępność, koncepcja receptora. Pojęcia: agonisty, antagonisty, częściowego agonisty, dawki i drogi podania leku 2. Leki wpływające na autonomiczny układ nerwowy 3. Ośrodkowy układ nerwowy- leki psychotropowe, przeciwpadaczkowe, nasenne i uspokajające. 4. Środki przeciwzapalne ogólnie i miejscowo. 5. Leki przeciwbólowe. Niesteroidowe leki przeciwzapalne i opioidy. Leki przeciwgorączkowe. 6. Układ sercowo-naczyniowy. Leki stosowane w niewydolności krążenia. Leki przeciwarytmiczne. 7. Leczenie nadciśnienia tętniczego. 8. Leczenie choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego, leczenie hiperlipidemii. 9. Leki przeciwalergiczne, glikokortykosteroidy. Wstrząs – stosowanie leków. 10. Farmakoterapia chorób krwi i układu krwiotwórczego. 11. Leczenie stosowane w chorobach układu pokarmowego. 12. Leki stosowane w cukrzycy: insulinoterapia i doustne leki przeciwcukrzycowe 13. Leki stosowane w chorobach układu oddechowego 14. Hormony, witaminy, zastosowanie. Leczenie chorób układu dokrewnego. 15. Leki stosowane w zakażeniach bakteryjnych, wirusowych, grzybiczych i pasożytniczych. 16. Zasady wypisywania recept oraz skierowań na badania diagnostyczne. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leki stosowane w eradykacji <i>Helicobacter pylori</i>. 2. Zastosowanie NLPZ w terapii. 3. Preparaty stosowane w żywieniu enteralnym i parenteralnym. 4. Rola witamin i mikroelementów dla prawidłowego rozwoju organizmu człowieka. 5. Wpływ leków oraz środków psychoaktywnych na rozwój zarodka i płodu. 6. Leczenie hormonalne w różnych fazach życia kobiety. 7. Posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działaniai powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne; • podstawowe zasady farmakoterapii; • poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postaci i drogi ich podawania; • wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; • ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji,i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; • zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich • zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych; • posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych • wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich • przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajtar-Cynke G. red. Farmakologia podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych. Wydanie II PZWL Warszawa 2015. 2. Schmid B, Strub P, Studer A. red. wydania polskiego Prandota J. farmakologia dla zawodów pielęgniarzkich. MedPharm 2013. 3. Olszanecki R, Wołkow P, Jacek Jawień.(red. naukowa Korbut R.). Farmakologia. Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kostowski W. red. Farmakologia - podstawy farmakoterapii (tom I i II). Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017. 2. Buczek W, Danysz A. Kompendium farmakologii i farmakoterapii. Wyd. 6. Edra Urban & Partner, Wrocław 2016. 3. Orzechowska K. red. Farmakologia kliniczna: znaczenie w praktyce medycznej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2017 	

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10
KRYTERIA OCENY TESTU				
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi		
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi		
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi		
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi		
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi		
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi		

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu FARMAKOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.19	charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne	wykłady	test jednokrotnego wyboru

A.W.20	-omawia podstawowe zasady farmakoterapii	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W.21	-poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W.22.	zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	wykłady	test jednokrotnego
A.W.23.	zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W.24.	zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W.25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	wykłady	test jednokrotnego wyboru

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu FARMAKOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
UMIĘTNOŚCI Absolwent potrafi;			
A.U.7	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.U.8	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.U.9	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	samokształcenie	wystawienie recepty
A.U.10	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	samokształcenie	ustna prezentacja lub opracowanie pisemne zadanego tematu

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów		obserwacja samoocena studenta
---	--	----------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady 50	

Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		65			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,5	0,5		

RADIOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Radiologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.08.2.W PI.08.2.C	PI.N.08.2.W PI.N.08.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru. I roku studiów. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 5 godz. Ćwiczenia - 10 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 5 godz. Ćwiczenia - 10 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: poznanie współczesnych metod radiologii i techniki obrazowej oraz przedstawienie roli pielęgniarki w badaniach z zakresu diagnostyki obrazowej.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. Praca w grupach ćwiczeniowych.	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) - wykłady w II semestrze. Pozytywny wynik z odpowiedzi ustnej lub testu pisemnego z tematów obowiązujących na wykładach. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Frekwencja 100% potwierdzona listą obecności. Zaliczenie na podstawie odpowiedzi ustnej z tematyki ćwiczeń. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Praca pisemna na zaproponowane lub inne tematy związane z diagnostyką obrazową.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowoczesne techniki obrazowania - rodzaje, wskazania, przydatność w diagnostyce chorego. 2. Skutki promieniowania jonizującego na żywy organizm. 3. Zasady ochrony przed promieniowaniem jonizującym. 4. Radioterapia - rodzaje, wskazania. 5. Środki cieniujące, postępowanie w wypadkach ich nietolerancji. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadania pielęgniarki w diagnostycznych badaniach obrazowych. 2. Rola pielęgniarki w badaniach kontrastowych. 3. Opieka nad chorym leczonym radioterapią. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnostyka obrazowa sutka. 2. Angiografia obwodowa z objęciem procedur zabiegowych. 3. Ultrasonografia z zastosowaniem środków kontrastowych. 4. Rezonans magnetyczny wysokoteslowy (co najmniej 3T).
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ stosować zasady ochrony radiologicznej 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	
			<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cavanaugh B. M., (red.) Rowiński W.: Badania laboratoryjne i obrazowe dla pielęgniarek, Wydanie I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020. 2. Aleksander B. Baxter. Diagnostyka obrazowa stanów nagłych: praktyczny przewodnik. Medi Page, Warszawa 2018.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura uzupełniająca: 1. Jakubowski W. red. Standardy badań ultrasonograficznych Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego. Roztoczańska Szkoła Ultrasonografii, 2011. 2. Raby N, Berman L., De Lacey G., red. Pruszyński B.: Radiologia w stanach nagłych. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2018.
------------	---	---

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
RAZEM:		16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20
1	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5		
2	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu RADIOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.26	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	wykłady samokształcenie	sprawdzian ustny lub test pisemny praca pisemna
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.11	stosować zasady ochrony radiologicznej.	ćwiczenia samokształcenie	sprawdzian ustny praca pisemna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.			obserwacja samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	5			
	Ćwiczenia	10			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
		0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		30			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,6	1,4		

PSYCHOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 09.1. W PI. 09.1. C	PI.N.09.1. W PI.N.09.1. C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z pojęciami psychologicznymi, podstawowymi mechanizmami zachowań człowieka i uwarunkowaniami jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania. Przygotowanie studentów do dostrzegania zależności człowieka od otoczenia, przemian zachodzących w procesie jego rozwoju oraz wpływu różnych sytuacji na jego zachowanie. Doskonalenie umiejętności interpersonalnego komunikowania się oraz wdrażanie do podejmowania współpracy z psychologami oraz korzystania z wyników badań psychologicznych.</p>	
14.	Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych praca w grupach ćwiczeniowych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) - wykłady w I semestrze. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń z tego samego przedmiotu. Egzamin przeprowadzany jest w formie odpowiedzi ustnej na podstawie podanych zagadnień lub w formie testu pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji multimedialnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie pracy pisemnej na podany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osobowość - struktura, mechanizmy, rozwój. Zachowanie człowieka w sytuacjach społecznych. 2. Bio-psycho-społeczny model zdrowia i choroby. 3. Choroba jako sytuacja trudna. 4. Stres a zdrowie. 5. Specyficzne problemy związane z chorobą oraz niepełnosprawnością. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola psychologii w pracy pielęgniarskiej. 2. Psychologiczne uwarunkowania kontaktu z pacjentem. Komunikacja w obrębie personelu medycznego. 3. Psychologia kliniczna- działy i obszar zainteresowań. Udzielanie pomocy psychologicznej. 4. Psychologiczne aspekty stanu zdrowia człowieka. 5. Zbieranie danych o stanie psychicznym pacjenta. Współpraca z psychologiem. 6. Rozwój człowieka a stan jego zdrowia. 7. Problemy psychologiczne w pracy pielęgniarskiej. 8. Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarki <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Sytuacje jatrogenne w relacjach pielęgniarka - analiza przypadku. 10. Reakcje pacjenta na fakt choroby i hospitalizacji - analiza przypadku.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone; problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych; etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości; pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe; istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka; oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej; identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się; wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwa; tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne; stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jakubowska A. red. Psychologia w praktyce medycznej. PZWL, Warszawa 2016 Heszen-Celińska I, Sęk H. Psychologia zdrowia. PWN, Warszawa 2020. Kowalik S. (2007). Psychologia rehabilitacji. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
			<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sęk H., Cieślak R. (2013). Wsparcie społeczne stres i zdrowie. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN. Studzińska M., Palus G. (2009). Psychologia w położnictwie i ginekologii. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Suchańska A. (2007). Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej, Warszawa: Wydawnictwa akademickie i profesjonalne.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów	bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15

2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
RAZEM:		16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PSYCHOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
B.W.1	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny
B.W.2	problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny
B.W.3	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny
B.W.4	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny
B.W.5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny
B.W.6	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	wykłady	egzamin ustny lub test pisemny

UMIEJĘTNOŚCI ABSOLWENT POTRAFI:

B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żaloba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	ćwiczenia samokształcenie	prezentacja multimedialna praca pisemna

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		<p>obserwacja samoocena studenta</p>
---	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,5	0,5		

SOCJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Socjologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 10.1. W PI. 10.1. C	PI.N.10.1. W PI.N.10.1. C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady -15 godz.	Wykłady -15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie postrzegania i właściwej identyfikacji społeczno - kulturowych uwarunkowań życia człowieka oraz wykazanie postawy wrażliwości na sytuację społeczną człowieka w jej uwarunkowaniach związanych ze zdrowiem i chorobą.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Ćwiczenia są uzupełnieniem wykładów i polegają na analizie tekstów i dyskusjach dotyczących wybranych zagadnień.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) w II semestrze. Egzamin przeprowadzany jest metodą testu lub ustną lub opisową (praca pisemna składa się z 5 pytań opisowych).</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Ocena końcowa z ćwiczeń: 50% oceny stanowić będzie ocena z kolokwium, 30% oceny stanowić będzie aktywność, 20% oceny - obecność na zajęciach. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą warsztatową.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Pojęcie, przedmiot badań oraz status socjologii jako nauki. Socjologia ogólna, a socjologie szczegółowe oraz charakterystyka wybranych subdyscyplin socjologicznych. 3. Podstawowe uwarunkowania życia społecznego (przyrodnicze, ekonomiczne i kulturowe). 4. Osobowość i postawy. 5. Pojęcie i komponenty więzi społecznej (stosunki i zależności społeczne, kontrola społeczna, instytucje społeczne, organizacje społeczne). 6. Zbiorowości społeczne (pojęcie kategorii i zbiorowości społecznej, pojęcie i struktura grupy społecznej, podział i klasyfikacja grup społecznych, społeczność lokalna, naród). 7. Założenia i dyrektywy metodologiczne badań socjologicznych oraz metody i techniki badań socjologicznych. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Powstanie i rozwój socjologii (na przykładzie wybranych klasyków dyscypliny). Badania społeczne i kierunki socjologiczne przełomu IX i XX w. 9. Współczesne perspektywy socjologiczne. 10. Struktura społeczna. Teoria struktury społecznej, pojęcie i typologia procesów społecznych, klasy i warstwy społeczne, zróżnicowanie społeczno-zawodowe, mobilność społeczna. 11. Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji, rola społeczna, rodzaje socjalizacji, resocjalizacja. 12. Kultura. Kultura jako wyróżnik człowieka, wielość kultur i relatywizm kulturowy, dziedziny kultury i kultura symboliczna, kultura jako przedmiot zainteresowania socjologii 13. Interakcje społeczne. 14. Rodzina jako podstawowa mikrostruktura społeczna. 15. Działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;

			Tematy samokształcenia: <ol style="list-style-type: none"> 1. System wsparcia instytucjonalnego rodziny z problemami zdrowotnymi. 2. Rola społeczna pielęgniarki/pielęgniarsza i jej uwarunkowania. 3. Znaczenie społeczne rodziny w kontekście zdrowia i choroby. 4. Role społeczne w sytuacji choroby i/lub niepełnosprawności.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student zna : <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; • wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; • zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; • pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjami patologiom wśród dzieci i młodzieży;
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Taranowicz I. Elementy socjologii dla pielęgniarek. Czelej 2020 2. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wyd. Znak, Kraków 2002. 3. Synowiec M. Socjologia i psychologia dla pacjenta. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2012. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa 2008 2. Goodman N., Wstęp do socjologii, Zysk i S-ka, Poznań 2001.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry (5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi	
dobry plus (4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi	
dobry (4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi	
dostateczny plus (3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi	
dostateczny (3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi	
niedostateczny (2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu SOCJOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. Absolwent wie i zna:			
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	wykłady	metoda testu lub ustna lub opisowa
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	wykłady	metoda testu lub ustna lub opisowa
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	wykłady	metoda testu lub ustna lub opisowa
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	wykłady	metoda testu lub ustna lub opisowa
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	wykłady	metoda testu lub ustna lub opisowa
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	ćwiczenia samokształcenie	kolokwium metoda warsztatowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		<p style="text-align: center;">obserwacja samoocena studenta</p>
---	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,1	0,9		

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modulu/ przedmiotu	Pedagogika	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.11.1 .W PI.11.2. W PI .11.2. C	PI.N.11.1 .W PI.N.11.2. W PI.N.11.2. C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru. I roku studiów. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak wymagań	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady -15 godz. (I sem.) Wykłady -15 godz. (II sem.) Ćwiczenia -15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady -15 godz. (I sem.) Wykłady -15 godz. (II sem.) Ćwiczenia -15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Cele uczenia się: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z koncepcjami pedagogicznymi, stosowanymi w wychowaniu. • ukazanie genezy współczesnej szkoły i instytucji wychowawczych. • zapoznanie z teoretycznymi podstawami pedagogiki: przedmiotem, celami, zadaniami. • kształtowanie właściwych wychowawczo postaw, wobec dzieci i młodzieży. • zapoznanie z mechanizmami socjalizacyjnymi, funkcjonującymi w społeczeństwie • rozwijanie zainteresowania pracą z dziećmi i młodzieżą. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z zastosowaniem środków wizualnych Dyskusja Praca w grupach	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) - wykłady w I i II semestrze. Obecność na zajęciach, zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II.</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć, praca w grupach, ocenianie ciągle, pisemne kolokwium z treści obejmujących I i II semestr.</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach w II semestrze. Metodą zaliczenia jest pisemne kolokwium.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do pedagogiki jako nauki o wychowaniu. Pedagogika w relacjach z innymi naukami. 2. Podstawowe pojęcia pedagogiki: wychowanie, kształcenie, nauczanie, uczenie się, norma, patologia, i inne. 3. Interpretacja podstawowych pojęć: socjalizacja i wychowanie w wąskim i szerokim ujęciu. 4. Cechy wychowania oraz psychospołeczne warunki jego skuteczności. 5. Dziedziny wychowania: wychowanie fizyczne i zdrowotne, moralne, społeczne, umysłowe, politechniczne, estetyczne. 6. Wpływ rodziny, szkoły, grup rówieśniczych i mediów na kształtowanie się postaw jednostki. Kondycja rodzicielstwa w XXI wieku. 7. Problem przemocy w wychowaniu. Przemoc w rodzinie i szkole -przyczyny, formy i skutki. 8. Sytuacja dziecka w rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym. 9. Współczesny dyskurs o nauczycielu. 10. Edukacja wobec wyzwań nowego stulecia. 11. Problemy zdrowotne i społeczne współczesnego człowieka - przykłady. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe działy, funkcje, pedagogiki jako nauki. 2. Metody wychowania - metoda modelowania, zadaniowa, perswazyjna, karania i nagradzania, metody oddziaływań grupowych (stosowanie metod w odniesieniu do zachowań, normalnych, zaburzonych, patologicznych). 3. FAS - Alkoholowy Zespół Płodowy, przyczyny, zapobieganie, przejawy, projekcja filmu. 4. Możliwości zapobiegania przemocy w rodzinie i szkole. 5. Postępowanie wychowawcze z dzieckiem przewlekle chorym (praca z dzieckiem chorym na cukrzycę, gruźlicę, dychawicę oskrzelową, chorobę sierocą, z dzieckiem z wadą serca, z niepełnosprawnością motoryczną). 6. Zasady i formy współpracy nauczycieli i wychowawców z pracownikami służb medycznych.

			<p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody kształcenia i wychowania w pracy zawodowej pielęgniarek/pielęgniarzy. 2. Metody nauczania i wychowania istotne w pracy edukacyjnej stosowane w pielęgniarstwie. 3. Nauczanie problemowe, uczenie się przez doświadczenie, studium przypadku, symulacji, inscenizacji. 4. Edukacja zdrowotna formą pedagogizacji w zdrowiu i chorobie.
17.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna/i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; • podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); • problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; • metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży; • rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich; • opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiot		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwieciński Z, Śliwerski B. Pedagogika. Podręcznik akademicki. PWN 2019 2. Hejnicka-Bezwińska. Pedagogika. Podręcznik dla I stopnia kształcenia na poziomie wyższym. Difin 2015. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Łobocki M- Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2008. 2. Ciechaniewicz W, Pedagogika, Warszawa 2000, PZWL.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	dobry plus	17-18
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry	15-16
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3	dostateczny plus	13-14
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dostateczny	11-12
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	niedostateczny	<10
6.	Estetyka pracy.	0-2		
	RAZEM:	20 pkt		

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PEDAGOGIKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
----------------------	--	-------------	--------------------

WIEDZA.W ZAKRESIE WIEDZY STUFENT WIE I ROZUMIE:

B.W10.	Pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	wyklady	zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II; obecność na zajęciach
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	wyklady	zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II; obecność na zajęciach
B.W12.	Podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)	wyklady	zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II; obecność na zajęciach
B.W13.	Problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej	wyklady samokształcenie	zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II; obecność na zajęciach kolokwium pisemne

B.W14.	Metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	wykłady samokształcenie	zaliczenie ustne na I semestrze, a test semestr II; obecność na zajęciach kolokwium pisemne
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	ćwiczenia samokształcenie	kolokwium pisemne
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich;	ćwiczenia samokształcenie	kolokwium pisemne
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;	ćwiczenia samokształcenie	kolokwium pisemne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			obserwacja samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	1,3		

PRAWO MEDYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Prawo	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.12.2 W	PI.N.12.2 W
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • dostarczenie wiedzy z podstaw prawa medycznego dotyczącego wykonywania zawodu pielęgniarki w krajowym systemie zdrowotnym; • nauczenie interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w praktyce; • zachęcenie do postępowania zgodnie z prawem i wyrobienie odpowiedzialności za podejmowanie decyzji. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) Ocenianie metodą testu składającego się z 20 pytań otwartych lub odpowiedź ustna. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie (ZO) Przygotowanie pisemnego opracowania zagadnienia na temat podany przez prowadzącego.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Prawo w organizacji życia społecznego. 2. Podstawowe elementy prawa cywilnego. 3. Podstawowe pojęcia z zakresu administracji publicznej. 4. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych. 5. Formy organizacyjno-prawne udzielania świadczeń zdrowotnych. 6. Prawne formy wykonywania zawodu pielęgniarki. 7. Prawo do świadczeń zdrowotnych na podstawie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. 8. Prawa pacjenta. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; • zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki; • prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych; • zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnej; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ

L p. KRYTERIA			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
		Liczba punktów		
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	bardzo dobry	16
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry plus	15
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dobry	13-14
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny plus	11-12
			dostateczny	9-10

	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8
KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10
KRYTERIA OCENY TESTU				
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi		
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi		
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi		
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi		
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi		
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi		
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa:		
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Kubiak R.: Prawo medyczne. C. H. Beck, Warszawa 2021. 2. Karkowska D. Prawo medyczne dla pielęgniarek. Wolters Kluwer, Warszawa 2020. 3. Zajdel J. Prawo medyczne. PZWL, Warszawa 2019. 		
		Literatura uzupełniająca:		
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 ze zm). 2. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. 2011 r. Nr 174, poz. 1038 ze zm). 3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 Nr 112 poz. 654 ze zm.). 4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 ze zm.). 		

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PRAWO w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W15.	zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej I innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizacje i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, oraz prawa i obowiązki jego członków;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;	wykłady samokształcenie	test pisemny lub odpowiedź ustna praca pisemna
KOMPETENCJE SPOLECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>			obserwacja samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady 15	
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie 15	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30	

Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,5	0,5	

ZDROWIE PUBLICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zdrowie Publiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 13.1. W PI. 13.1. C PI. 13.2. W PI. 13.2. C	PI.N.13.1. W PI.N.13.1. C PI.N.13.2. W PI.N.13.2. C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I. II semestru • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu profilaktyki, epidemiologii, promocji zdrowia na poziomie szkoły średniej.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. (I sem.) Ćwiczenia - 30 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Wykłady - 15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 5 godz. Ćwiczenia - 30 godz. (II sem.)	Wykłady - 15 godz. (I sem.) Ćwiczenia - 30 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Wykłady - 15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 5 godz. Ćwiczenia - 30 godz. (II sem.)
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Dostarczenie wiedzy na temat koncepcji zdrowia publicznego, wartości i znaczenia zdrowia w funkcjonowaniu jednostki, rodziny, społeczeństwa w otaczającym środowisku. Ocena stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych w oparciu o dostępne wskaźniki. Znaczenie poszczególnych czynników środowiskowych i społecznych w kształtowaniu sytuacji zdrowotnej jednostki i grupy-	
14.	Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych praca w grupach, dyskusja dydaktyczna.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) - wykłady w I semestrze. Egzamin (E) - wykłady w II semestrze.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze.</p> <p><u>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</u></p> <p>1. Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie na ocenę po I semestrze: obecność na zajęciach oraz test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna. Egzamin pisemny po II semestrze: test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru.</p> <p>2. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną umiejętności bieżących zdobywanych podczas realizacji ćwiczeń, obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach, jedno kolokwium semestralne po zakończeniu realizacji treści programowych dokonane przez prowadzącego, nie później niż na ostatnich ćwiczeniach (zajęciach) w danym semestrze.</p> <p>3. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Ocena na podstawie pracy semestralnej studenta. Zadanie w formie prezentacji i konspektu.</p>
6.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do przedmiotu. Podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia publicznego w odniesieniu do jednostki i zbiorowości. Zakres i zadania zdrowia publicznego i medycyny społecznej. Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia. 2. Wpływ czynników społeczno - ekonomicznych na zdrowie. Mierniki zdrowia. Wskaźniki jakości życia. 3. Globalne wyzwania zdrowotne. Współczesne strategie ochrony zdrowia. Agenda 21- Strategia Zdrowia w XXI wieku. 4. Istota profilaktyki i prewencji chorób. Profilaktyka wybranych chorób społecznych i cywilizacyjnych. 5. Wybrane organizacje światowe: międzynarodowe, krajowe - działające w obszarze zdrowia publicznego. Narodowy Program Zdrowia - jego uwarunkowania i realizacja. 6. Cele i zadania epidemiologii. Podstawowe pojęcia w epidemiologii. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce i świecie. Źródła informacji epidemiologicznej. Metody badań epidemiologicznych. Epidemiologia chorób zakaźnych i niezakaźnych. Drogi szerzenia się zarazków i drobnoustrojów chorobotwórczych. Podstawy nadzoru sanitarno-epidemiologicznego. Postępowanie w przypadku odnotowania ogniska epidemiologicznego. 7. Organizacja ochrony zdrowia. Cele i zadania systemów ochrony zdrowia. Organizacja systemu ochrony zdrowia w Polsce na tle historycznym. Podstawowa Opieka Zdrowotna - jej miejsce i znaczenie w świetle nowoczesnej polityki zdrowotnej. 8. Systemy organizacji ochrony zdrowia w Unii Europejskiej i na świecie (wybrane przykłady). Zasady świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej. 9. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. 10. Jakość w ochronie zdrowia. 11. Początki zorganizowanej ochrony zdrowia w Polsce i na świecie. Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania, organizacji ochrony zdrowia, ekonomiki i marketingu. 12. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF). 13. Koncepcja opieki medycznej w szkole jako element zdrowia publicznego. 14. Koncepcja medycyny pracy w Polsce jako element zdrowia publicznego. 15. Higiena jako nauka. Zadania ochrony zdrowia wynikające z zagrożeń ekologicznych.

		<p>Tematy ćwiczeń:</p> <p>I. Semestr I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturowe i społeczne uwarunkowania zdrowia publicznego. 2. Wpływ czynników społeczno - ekonomicznych na zdrowie. 3. Profilaktyka i prewencja wybranych chorób. 4. Ocena światowych trendów dotyczących ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych. 5. Badania epidemiologiczne. <p>II. Semestr II</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Systemy organizacji ochrony zdrowia w Unii Europejskiej i na świecie (wybrane przykłady). Analiza i ocena funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej. 7. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. 8. Jakość w ochronie zdrowia. 9. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF). 	
		<p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja opieki zdrowotnej nad wybranymi grupami ludności (ratownictwo medyczne, opieka nad matką i dzieckiem, choroby społeczne). 2. Patologie społeczne i ich konsekwencje. 3. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce i świecie. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania z zakresu zdrowia publicznego; • kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; • podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; • istotę profilaktyki i prewencji chorób; • zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; • międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych; • analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; • stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);

	Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: <ul style="list-style-type: none"> • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
--	------------------------------	---

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sygit M. Zdrowie publiczne. Warszawa: Wolters Kluwer Polska 2017. 2. Wojtczak A. Zdrowie publiczne : wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku . PZWL, Warszawa 2017. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulik T, Pacian A: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo lekarskie PZWL 2015. 2. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 o zawodach pielęgniarki i położnej. 3. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 - Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (poz. 642) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000642
------------	---	--

<u>KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ</u>			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

<u>KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ</u>			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

<u>KRYTERIA OCENY TESTU</u>		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu ZDROWIE PUBLICZNE w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
B.W22.	zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
B.W25.	określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy	wykłady	test jednokrotnego/ wielokrotnego wyboru lub odpowiedź ustna
UMIĘJĘTNOŚCI. STUDENT POTRAFI:			
B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	ćwiczenia samokształcenie	praca semestralna
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;	ćwiczenia samokształcenie	praca semestralna
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);	ćwiczenia samokształcenie	praca semestralna

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

D.K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		obserwacja samoocena studenta
--------------	--	--	----------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	60			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		105			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		3,0	1,0		

JĘZYK ANGIELSKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język angielski	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Studium Języków Obcych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		JO. 01.01. C JO. 01.02. C JO. 01.03. C JO. 01.04. C	JO.N.01.01. C JO.N.01.02. C JO.N. 01.03. C JO.N.01.04. C
4.	Język przedmiotu	Język angielski Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I. II. III. IV semestru. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I. II Semestr I. II. III. IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie A2(N)/B2(S) wg. ESKOJ	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - (I sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (III sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IVsem.) - 30 godz.	Ćwiczenia - (I sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (III sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IVsem.) - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		I semestr - 1 punkt ECTS II semestr -1 punkt ECTS III semestr - 1 punkt ECTS IV semestr - 2 punkty ECTS	I semestr - 1 punkt ECTS II semestr -1 punkt ECTS III semestr - 1 punkt ECTS IV semestr - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyswojenie języka specjalistycznego z zakresu specjalności studiów dla porozumiewania się z obcokrajowcami na tematy zawodowe oraz samodzielnego czytania tekstów specjalistycznych; • rozwinięcie umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisanie w zakresie języka specjalistycznego; • osiągnięcie poziomu znajomości języka ogólnego B2 wg ESKOJ, umożliwiającego swobodną komunikację w języku angielskim w codziennych kontaktach z obcokrajowcami. 	

14.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego.</p> <p>Oprócz pracy z tekstem stosowane są metody aktywizujące: dyskusja, symulacja, metoda przypadku, kwestionariusz, metoda sytuacyjna, projekt. Studenci pracują indywidualnie, w parach i w grupach, w zależności od rodzaju zadań.</p> <p>Liczba godzin zajęć: 2 godziny w tygodniu. Liczba tygodni: 60.</p> <p>Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I, II, III semestrze. Egzamin (ZO i E) - ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach, które jest oceniane w sposób ciągły oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (2 prace w semestrze) lub odpowiedzi ustnych.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu po czterech semestrach lektoratu. Egzamin ma formę testu pisemnego obejmującego treści merytoryczne przewidziane w niniejszym sylabusie.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The hospital team. Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu. 2. In and around the hospital. W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt. 3. Hospital admissions. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem. 4. Accidents and emergencies. Postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc. 5. Pain. Rodzaje i natężenie bólu. 6. Symptoms. Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych. Najczęstsze problemy zdrowotne. 7. Human. Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne. 8. Caring for elderly. Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku. 9. Nutrition and obesity. Zdrowie i odżywianie. 10. Blood. Krew. Budowa serca 11. Death and dying. Opieka nad umierającymi. 12. Hygiene. Higiena. Zasady higieny. 13. Mental health nursing. Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi. 14. Monitoring the patient. Monitorowanie pacjenta. 15. Medication. Środki farmakologiczne. 16. Alternative treatments. Alternatywne metody terapii.

			<p>Material gramatyczny:</p> <p>4. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/ Present Perfect Simple.</p> <p>5. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe / Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i>.</p> <p>6. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Wyrażenia oznaczające ilość/ Przymiotnik - stopniowanie/ Przysłówek - stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik.</p>
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Grice T., Meechan A.: Nursing 1, Oxford English for Careers, Oxford University Press 2007. Wright R., Cagnol B.: English for Nursing 1, Pearson 2012. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Evans V., Salcido K.: Nursing, Express Publishing 2011. Murray J.: English in Medical Practice, Warszawa PZWL 2017. Jenike B.: English for Medicine, PWN 2020.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobr	16
			dobry plus	15
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry	13-14
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dostateczny plus	11-12
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny	9-10
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	niedostateczny	<8
		RAZEM:		
		16 pkt		

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20

1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5		
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu JEZYK ANGIELSKI w odniesieniu do form zajęć

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo - studia pierwszego stopnia)</i>			
Numer efektu uczenia		Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.U.17.	zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	ćwiczenia	praca pisemna, test pisemny lub odpowiedź ustna
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U16.	analizuje piśmiennictwo medyczne w języku angielskim	ćwiczenia	praca pisemna, test pisemny lub odpowiedź ustna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:		ćwiczenia	pisemne prace kontrolne test pisemny
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.			

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	120			
Samodzielna praca studenta		0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		120			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		5	0		

PODSTAWY PIELĘGNIARSTWA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy pielęgniarstwa	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
		Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne
3.	Kod przedmiotu	PI.15.1.W PI.15.1.C PI 15.2.W PI.15.2.C PI.15.2.P PI 15.2.Z	PI.N.15.1.W PI.N.15.1.C PI.N. 15.2.W PI.N.15.2.C PI.N.15.2.P PI.N. 15.2.Z
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa. Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia w MCSM Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii człowieka	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30 godz. (I sem.) Wykłady - 30 godz. (II sem.) Ćwiczenia w MCSM - 105 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia w MCSM - 105 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz.	Wykłady - 30 godz. (I sem.) Wykłady - 30 godz. (II sem.) Ćwiczenia w MCSM - 105 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia w MCSM - 105 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz.
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 2 punkty ECTS; Ćwiczenia w MCSM - 8 punktów ECTS; Zajęcia praktyczne - 3 punkty ECTS; Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS	Wykłady - 2 punkty ECTS; Ćwiczenia w MCSM - 8 punktów ECTS; Zajęcia praktyczne - 3 punkty ECTS; Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z teoretycznymi podstawami pielęgniarstwa; • kształtowanie umiejętności praktycznych niezbędnych podejmowania działań w zakresie umacniania i potęgowania zdrowia człowieka, jego rodziny i grup społecznych; • przygotowanie do pracy z pacjentem zdrowym lub chorym metodą procesu pielęgnowania; • kształtowanie wzoru osobowościowego pielęgniarki/pielęgniarza.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład z wykorzystaniem technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych Studium przypadku Burza mózgu Dyskusja dydaktyczna Praca z dokumentacją medyczną w formie papierowej Pokaz Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w naturalnych warunkach oddziałów szpitalnych</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - I semestr Egzamin (E) - II semestr Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskanie zaliczenia z pracy pisemnej dotyczącej realizacji efektu kształcenia C.W1., C.W2.; • uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń. <p>Ocena końcowa z wykładów obejmuje: test wiadomości zawierający 20 pytań zamkniętych i otwartych sprawdzający efekty kształcenia Warunkiem zdania egzaminu końcowego jest uzyskanie pozytywnej oceny z testu wiadomości i sprawdzianu pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń w MCSM: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń z podstaw pielęgniarstwa jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • frekwencja 100% na ćwiczeniach; • zaliczenia pisemne po każdym z działów programowych; • zaliczenie umiejętności zawartych w „<i>Karcie umiejętności pielęgniarstwa w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza</i>” na podstawie wykonania zadania praktycznego; • systematyczne przygotowywanie się do zajęć; • aktywność podczas zajęć. <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w II semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • frekwencja 100% na zajęciach praktycznych, • zaliczenie umiejętności zawartych w „<i>Karcie umiejętności pielęgniarstwa w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza</i>”, na podstawie wykonania zadania praktycznego; • udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów, • samoocena studenta w oparciu o arkusz samooceny. <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • frekwencja 100% na zajęciach praktycznych, • zaliczenie umiejętności zawartych w „<i>Karcie umiejętności pielęgniarstwa w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza</i>”, na podstawie wykonania zadania praktycznego; • udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaliczenie tematów z samokształcenia w formie pisemnej lub prezentacji.

16.

**Treści merytoryczne przedmiotu
oraz sposób ich realizacji**

Tematy wykładów:

1. Pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia. Istota współczesnego pielęgniarstwa. Istota i profesjonalizacja zawodu. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, nauka, sztuka, przedmiot, kierunek kształcenia. Perspektywy i kierunki rozwoju pielęgniarstwa polskiego.
2. Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa. Etapy rozwoju pielęgniarstwa światowego i polskiego (przednowoczesne, nowoczesne, współczesne). Czynniki determinujące rozwój pielęgniarstwa w Polsce na tle Europy i świata.
3. Rozwój praktyki pielęgniarstwa. Rozwój szkolnictwa pielęgniarstwa - etapy, rodzaje szkół, rozwój kształcenia pielęgniarek na poziomie wyższym w Polsce, Europie i na świecie. Ceremoniał zawodowy.
4. Powstanie i rozwój stowarzyszeń, organizacji zawodowych o zasięgu ogólnosiwiatowym, europejskim, krajowym oraz współdziałanie tych organizacji. Sylwetki pionierki pielęgniarstwa i ich wkład w rozwój pielęgniarstwa.
5. Role, funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki w kontekście kwalifikacji, kompetencji i odpowiedzialności zawodowej.
6. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnostyce, terapii, rehabilitacji i udzielaniu świadczeń ratunkowych. Powstanie i rozwój specjalizacji zawodowej.
7. Doskonalenie kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych pielęgniarki. Uwarunkowania formalno-prawne pielęgniarstwa i pielęgniarstwa świadczeń zdrowotnych w Polsce.
8. Podstawy teoretyczne procesu pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa. Klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa.
9. Współpraca w zespole terapeutycznym w oparciu o kwalifikacje, kompetencje i odpowiedzialność zawodową w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.
10. Wybrane teorie pielęgnowania (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)
Zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w różnych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej.

Tematy ćwiczeń w MCSM:

DZIAŁY TEMATYCZNE (I - VII):

I. Działania profilaktyczno - pielęgnacyjne zapewniające pacjentom wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się.

1. Przygotowanie łóżka dla chorego.
2. Ślanie łóżka z chorym leżącym.
3. Stosowanie pozycji ułożeniowych w zależności od stanu chorego.
4. Stosowanie udogodnień w określonych pozycjach ciała.
5. Przenoszenie i transport chorego.
6. Profilaktyka powikłań u pacjentów długotrwale unieruchomionych.

II. Komunikowanie się w relacji pielęgniarka - pacjent:

1. Zasady komunikacji w relacjach terapeutycznych.
2. Błędy w komunikacji interpersonalnej w relacjach pielęgniarka - pacjent.
3. Sposoby nawiązywania kontaktu z pacjentem w zakresie przygotowania do zabiegu, działań opiekuńczych i współpracy podczas ich wykonywania.

III. Działania opiekuńcze w zakresie higieny osobistej i otoczenia pacjenta.

1. Kryteria oceny stanu higienicznego pacjenta.
2. Zmiana bielizny pościelowej i osobistej u chorego.
3. Utrzymanie łóżka i otoczenia pacjenta w czystości.
4. Zapewnienie czystości całego ciała pacjenta.
5. Toaleta jamy ustnej u pacjenta ciężko chorego.
6. Pielęgnacja przydatków skóry.
7. Utrzymanie higieny u pacjenta z trudnościami w wydalaniu moczu i stolca.
8. Toaleta pościelowa.

IV. Współdziałanie pielęgniarki w ocenie stanu zdrowia pacjenta.

1. Elementy badania podmiotowego i fizykalnego pacjenta dla potrzeb pielęgnowania.
2. Pomiar antropometryczny.
3. Podstawowe badanie wzroku i słuchu.
4. Podstawowe badanie w zakresie narządu ruchu - ocena w zakresie wad postawy.
5. Badanie fizjologicznych odruchów neurologicznych.
6. Ocena stanu psychicznego pacjenta.
7. Zastosowanie standaryzowanych skal w ocenie stanu bio-psycho-społecznego pacjenta.

V. Działania leczniczo - rehabilitacyjne wynikające z diagnozy lekarskiej i pielęgnarskiej.

1. Klasyczne i alternatywne metody bandażowania.
2. Zabiegi przeciwzapalne.
3. Zgłębnikowanie żołądka.
4. Podawanie leków różnymi drogami: przez przewód pokarmowy, układ oddechowy, miejscowo, dotkankowo.
5. Wstrzyknięcia podskórne.
6. Wstrzyknięcia domięśniowe.
7. Wstrzyknięcia śródskórne.
8. Wstrzyknięcia dożylnie.
9. Kropłowy wlew dożylny.
10. Pielęgnacja miejsca wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego.
11. Metody wspomagające wydalanie moczu (cewnikowanie pęcherza moczowego).
12. Metody wspomagające wydalanie kału.
13. Metody wspomagające oddychanie: (drenaż ułożeniowy, gimnastyka oddechowa, toaleta drzewa oskrzelowego).
14. Gimnastyka bierna i czynna.

VI. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.

1. Pomiar i dokumentowanie podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze, oddech).
2. Pobieranie krwi żyłnej do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych.
3. Pobieranie materiału biologicznego do badań.
4. Wykonywanie pulsoksymetrii i kapnometrii.
5. Wykonywanie elektrokardiogramu (EKG).

6. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych: (radiologicznych, endoskopowych, ultrasonograficznych i komputerowych).
7. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy otrzewnej.
8. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu szpiku kostnego.
9. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy opłucnej.
10. Przygotowanie i asystowanie przy nakłuciu lędźwiowym.
11. Pomiary miednicy kostnej.

VII. Działania leczniczo - zapobiegawcze wynikające z opieki przed i pooperacyjnej.

1. Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania.
2. Chirurgiczne mycie rąk, nakładanie bielizny operacyjnej.
3. Przygotowanie stolika opatrunkowego.
4. Zmiana opatrunku na ranie.

VIII. Działania diagnostyczno- pielęgnacyjne w opiece nad dzieckiem.

1. Pomiary antropometryczne u dziecka.
2. Utrzymanie czystości ciała u noworodka, niemowlęcia i dziecka.
3. Zasady karmienia dziecka w różnych okresach rozwojowych.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Organizacja opieki stacjonarnej nad pacjentem. Zakres świadczonych usług. Struktura szpitala (pion leczniczy, diagnostyczny, techniczny). Procedura przyjęcia pacjenta w oddział.
  2. Komunikowanie się z podopiecznym, jego rodziną i innymi pracownikami medycznymi. Prawa pacjenta w szpitalu.
  3. Indywidualna i zbiorcza dokumentacja szpitala. Zakres informacji zawartych w dokumentacji pacjenta. Zasady korzystania z dokumentacji medycznej. Dokumentacja papierowa i elektroniczna.
  4. Zbieranie danych o pacjencie metodą obserwacji, wywiadu, pomiarów bezpośrednich (tętno, oddech, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura ciała), pomiarów pośrednich i analizy dokumentacji medycznej.
  5. Ocena stanu zdrowia pacjenta metodą procesu pielęgnowania. Formułowanie diagnozy pielęgniarstwa.
  6. Zakażenia szpitalne - zasady zapobiegania. Postępowanie ze sprzętem jednorazowego użytku. Metody sterylizacji, postępowanie ze sprzętem i materiałem jałowym. Ochrona pielęgniarki przed zakażeniami przenoszonymi drogą krwi.
  7. Udział pielęgniarki w procesie leczenia:
    - podawanie leków drogą doustną, drogą iniekcji podskórnych, śródskórnych domięśniowych, dożylnych, przez port naczyniowy,
    - podawanie leków drogą wziewną,
    - doraźne podanie tlenu, tlenoterapia,
    - podawanie leków na skórę i błony śluzowe. Leki podawane przez pielęgniarkę samodzielnie bez zlecenia lekarskiego. Kompetencje licencjata pielęgniarstwa w zakresie wystawianie recept na leki.
  8. Udział pielęgniarki w procesie diagnostycznym:
    - pomiary i ocena parametrów życiowych
    - pobieranie materiałów do badań (krew, mocz, kał, płwocina), pobieranie wymazów
    - asystowanie do badań diagnostycznych i punkcji,
    - ocena wydolności samoopiekuńczej pacjenta z wykorzystaniem skal,
    - ocena ryzyka odleżynowego z wykorzystaniem skal,
    - ocena stopnia odleżyn wg skal
- Wystawianie zleceń na badania przez pielęgniarkę w ramach samodzielnych kompetencji.
9. Udział pielęgniarki w procesie rehabilitacji
    - stosowanie pozycji ułożeniowych i udogodnień, sprzętu ułatwiającego funkcjonowanie pacjenta w życiu codziennym,
    - zapobieganie skutkom unieruchomienia, profilaktyka odleżyn,
    - stosowanie ćwiczeń biernych i czynnych, bezprzrządowe i przrządowe uruchamianie pacjenta,
    - stosowanie zabiegów poprawiających ukrwienie skóry,
    - stosowanie zabiegów ułatwiających oddychanie i odksztuszanie

Samodzielność licencjata pielęgniarstwa w zakresie wystawiania recept i zleceń na wyroby medyczne.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Sposoby nawiązywania kontaktu z chorym w zakresie działań pielęgnacyjnych i współpracy podczas ich wykonywania.
2. Działania profilaktyczno - pielęgnacyjne zapewniające wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się.
3. Działania pielęgnacyjne w zakresie higieny osobistej, estetyki i otoczenia pacjenta.
4. Bio - psycho - społeczna ocena stanu pacjenta.
5. Próby formułowania diagnozy pielęgniarstwa i dokumentowanie procesu pielęgnowania.
6. Udział w działaniach wynikających z diagnozy pielęgniarstwa i lekarskiej.
7. Pielęgnowanie chorych w różnym stanie metodą procesu pielęgnowania.

Tematy samokształcenia:

1. Proces pielęgnowania pacjenta z chorobą przewlekłą w odniesieniu do wybranej teorii pielęgnowania.
2. Plan ćwiczeń biernych wykonywanych przez pielęgniarkę w dla chorych przewlekle, unieruchomionych w łóżku.
3. Zalecenia dotyczące profilaktyki powikłań długotrwałego unieruchomienia dla chorych i ich rodzin.
4. Nowoczesne opatrunki stosowane w profilaktyce odleżyn.
5. Opracowanie „*Kwestionariusza wywiadu do gromadzenia danych o pacjencie*” hospitalizowanego na oddziale szpitalnym.
6. Zalecenia dla pacjenta z zaparciami.
7. Zalecenia dla pacjenta z biegunką.
8. Walory praktyczne skal do oceny rozwoju odleżyn.

17.	Zamierzone efekty	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; • pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; • funkcje i zadania zawodowe pielęgniarzki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwiej; • proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwiej; • klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwiej; • istotę opieki pielęgniarstwiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); • istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwiej, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; • zadania pielęgniarzki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; • zakres i charakter opieki pielęgniarstwiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; • zakres opieki pielęgniarstwiej i interwencji pielęgniarstwiej w wybranych diagnozach pielęgniarstwiej; • udział pielęgniarzki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; • gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwiej; • ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; • monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; • dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwiej; • wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; • prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; • wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych); • pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; • stosować zabiegi przeciwzapalne; • przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; • podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; • wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; • wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; • zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; • wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnyk, przetoki odżywcze); • przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; • wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację; • wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;

			<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać zabiegi higieniczne; • pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; • oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; • wykonywać zabiegi doodbytnicze; • zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; • zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; • prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5		
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

KRYTERIA OCENY PROCESU PIELEGNOWANIA			Skala ocen procesu pielęgnowania w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Umiejętność gromadzenia oraz dokumentowania informacji o stanie zdrowia pacjenta techniką: wywiadu, obserwacji, pomiaru, analizy dokumentacji oraz badania przedmiotowego	0-3	bardzo dobry	21-23
2.	Umiejętność prawidłowego formułowania diagnozy pielęgniarstwa i celów opieki pielęgniarstwa	0-3		
3.	Właściwa hierarchia prezentowanych diagnoz.	0-3	dobry plus	19-20
4.	Planowanie działań zgodnie z aktualną wiedzą pielęgniarstwa. Proponowany sposób realizacji/ proponowane interwencje adekwatne do stanu zdrowia oraz do posiadanych zasobów.	0-3	dobry	17-18
5.	Realizacja planu opieki oraz ocena uzyskanych wyników	0-3	dostateczny plus	15-16
6.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-3	dostateczny	12-14
7.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3		
8.	Estetyka pracy.	0-2	niedostateczny	<14
RAZEM:		23 pkt		

KRYTERIA OCENY mini-CEX			Skala ocen mini-CEX w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Umiejętność gromadzenia informacji o pacjencie	0-3	poziom wysoko zadowolający	7-9
2.	Prawidłowość przeprowadzonego badania fizykalnego.	0-3	poziom zadowolający	4-6
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi.	0-3	poziom niezadowolający	1-3
RAZEM:		9 pkt.		

KRYTERIA OCENY sprawdzianu praktycznego przez obserwację			Skala ocen w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
	Umiejętność przygotowania pacjenta i/lub stanowiska pracy do wykonania danej czynności	0-3	poziom wysoko zadowolający	9-12
1.	Umiejętność wykonania czynności z zachowaniem kolejności działań	0-3		
2.	Umiejętność wykonania czynności z zachowaniem prawidłowej techniki i obowiązujących zasad	0-3	poziom zadowolający	6-8
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi i/lub uporządkowanie stanowiska pracy	0-3	poziom niezadowolający	1-5
RAZEM:		12 pkt.		

KRYTERIA OCENY SPRAWDZIANU PRAKTYCZNEGO Z CHECK-LISTĄ KONTROLNĄ (ZALICZENIE JEDYNIEM BEZ POPEŁNIENIA BŁĘDU KRYTYCZNEGO)		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnie wykonanych czynności
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnie wykonanych czynności
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnie wykonanych czynności
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnie wykonanych czynności
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnie wykonanych czynności
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnie wykonanych czynności

18.	Wykaz literatury podstawowej uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa:
		<ol style="list-style-type: none"> Zarzycka D., Ślusarska B., Podstawy Pielęgniarstwa, tom I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A., Podstawy Pielęgniarstwa, tom II, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017. Zarzycka D, Ślusarska B. Podstawy pielęgniarstwa. T. 1: Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarstwa. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarstwa. Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2018. Zarzycka D, Ślusarska B, Majda A. Podstawy pielęgniarstwa. T. 2: Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwa. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwa. Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2019.
		Literatura uzupełniająca:
		<ol style="list-style-type: none"> Czekirda M., Obliczanie dawek leków, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E., Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019. Ślusarska B, Zarzycka D, Majda A. red.nauk.. Umiejętności pielęgniarstwa. Katalog check-list: materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2017.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY PIELEGNIARSTWA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA (wg standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo - studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	wykłady	praca pisemna
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;	wykłady	praca pisemna
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa;	wykłady	test
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa;	wykłady	test
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa;	wykłady	test
C.W6.	istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	wykłady samokształcenie	test
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	wykłady samokształcenie	test
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;	wykłady	egzamin pisemny

C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzoną wygodą, zaburzonej sferze psychoruchowej;	wykłady	egzamin pisemny
C.W10.	zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa;	wykłady	egzamin pisemny

C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	wykłady	egzamin pisemny
UMIEJĘTNOŚCI – efekty uczenia się realizowane w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej			
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	opis przypadku- ocena pracy pisemnej
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	proces pielęgnowania
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	ćwiczenia w MCSM, zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U7.	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U10.	stosować zabiegi przeciwzapalne;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	- sprawdzian praktyczny

C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U18.	wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż złożeniowy, inhalację i odsłuzowywanie dróg oddechowych i inhalację	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U19.	wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U26.	przewodzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
C.U.49	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	ćwiczenia w MCSM zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	W MCSM- sprawdzian praktyczny z check listą w pozostałych zajęciach -sprawdzian praktyczny z mini CEX i/lub obserwacją

<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk</p>
---	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Ćwiczenia	240			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	120			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		530			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		15,4	1,6		

ETYKA ZAWODU PIEŁĘGNIARKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Etyka zawodu pielęgniarstwa	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 14.1.W PI.14.1.C	PI.N.14.1.W PI.N.14.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminarium Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Seminarium -15 godz.+ Samokształcenie - 10 godz.	Wykłady - 30 godz. Seminarium -15 godz.+ Samokształcenie -10 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady -1 punkty ECTS Seminarium -1 punkt ECTS	Wykłady -1 punkty ECTS Seminarium -1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Przedmiot ukazuje założenia etyki pielęgniarstwa, dające studentowi umiejętność poszukiwania w praktyce rozwiązań problemów etycznych z zakresu pielęgniarstwa.</p> <p>Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawami historii myśli filozoficznej i etycznej w Polsce; • zasadami etyki w pielęgniarstwie; • dylematami etycznymi współczesnej medycyny i pielęgniarstwa; • współczesną problematyką bioetyczną w odniesieniu do pielęgniarstwa; • korzystaniem w pracy własnej z dokumentów deontologicznych regulujących wykonywanie zawodu pielęgniarstwa i udzielania świadczeń zdrowotnych. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja dydaktyczna Praca w grupach Praca z tekstem Studium przypadku Burza mózgów Film dydaktyczny	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze. Test zaliczeniowy na koniec semestru lub odpowiedź ustna na 3 wylosowane pytania.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia seminarium: Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem zaliczenia jest rozwiązywanie sytuacji problemowych na seminariach, aktywność podczas dyskusji i oraz uzyskanie pozytywnej oceny.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etyka jako nauka filozoficzna. Podstawowe pojęcia stosowane w etyce. Przedmiot formalny i materialny etyki. Działy etyki. 2. Etyka zawodowa pielęgniarki i położnej, jako nauka stosowana. Pojęcie, przedmiot i podział etyki zawodowej pielęgniarstwa. 3. Etyka pielęgniarstwa jako nauka normatywna. Pojęcie, przedmiot i podział. Normy moralne, jako dyrektywy etyki normatywnej pielęgniarstwa. 4. Aksjologia jako teoria wartości istotnych w pielęgniarstwie. Pojęcie i klasyfikacja wartości moralnych. Wartości ogólnoludzkie, społeczne i osobowe. Wartości nadrzędne w pracy pielęgniarki Konflikty wartości moralnych w pracy pielęgniarki. 5. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki - aspekty podejmowania decyzji. 6. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki. Pojęcie odpowiedzialności zawodowej. Rodzaje odpowiedzialności zawodowej - moralna, prawna - cywilna, karna), służbowa, materialna. Rodzaje kar za wykroczenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej. 7. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarek. Pojęcie i źródła dylematów etycznych. Dylemat a problem moralny. Rodzaje dylematów w pracy pielęgniarki. 8. Prawa pacjenta - regulacje prawne i deontologiczne. Pojęcie i źródła praw pacjenta. Regulacje praw pacjenta (międzynarodowe i krajowe) Unormowania deontologiczne praw pacjenta. Interpretacja praw pacjenta. Kodeks etyki zawodowej.
		<p>Tematy seminarium:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca nad własnym rozwojem moralnym. 2. Etyka sumienia. Sumienie jako subiektywna i ostateczna norma moralności w pracy pielęgniarki. Sumienie przed- i pouczynkowe. Zawodność i niezawodność sumienia. Rola sumienia w podejmowaniu decyzji moralnych. 3. Podejmowanie decyzji etycznych (czynniki warunkujące procesy decyzyjne). Modele podejmowania decyzji etycznych. 4. Kodeks etyki zawodowej polskiej pielęgniarki. Funkcje Kodeksu . Struktura Kodeksu. Obowiązki moralne pielęgniarki. Prawa pacjenta i prawa pielęgniarki. Uwarunkowania prawne odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek. 5. Podejmowanie decyzji etycznych z zastosowaniem modeli podejmowania decyzji etycznych. 6. Zastosowanie przepisów kodeksu etyki zawodowej w pracy pielęgniarki 7. Rozwiązywanie dylematów etycznych i moralnych w praktyce pielęgniarstwa <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarskie modele podejmowania decyzji. Analiza minimum 1 artykułu naukowego w formie prezentacji POWER POINT lub pliku WORD. 2. Eutanazja, eksperymenty medyczne, sztuczna prokreacja, transplantacja w kontekście istoty i dylematów etycznych. Analiza minimum 1 artykułu naukowego w formie prezentacji POWER POINT lub pliku WORD

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • przedmiot etyki ogólnej i zawodowej • istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki • problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki • kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ

Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów

Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów	Skala ocen	
			Skala ocen	Punkty
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ

Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów

Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów	Skala ocen	
			Skala ocen	Punkty
			bardzo dobry	19-20
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	dobry plus	17-18
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5		
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3	dobry	15-16
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3		
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi

niedostateczny (2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi
18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fry S., Johnstone M-J., "Etyka w praktyce pielęgniarskiej", Makmed, Lublin 2009. 2. Basińska K., Halasza J. red.nauk. Etyka w medycynie- wczoraj i dziś, wybrane zagadnienia. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014. 3. Jasudowicz T., Czepek J., Kapelańska J. Międzynarodowe standardy bioetyczne: dokumenty i orzecznictwo. Wolters Kluwer, Warszawa 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowak P., "Etyka, śmierć i transplantacje", Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019. 2. Dunn M, Hope T ; tłumaczenie Eleonora Bielawska-Batorowicz. Etyka medyczna. Wydanie I. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2020. 3. Łuków P, Pasierski T. Etyka medyczna z elementami filozofii. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu ETYKA ZAWODU PIELEGNIARKI w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	wykłady	kolokwium
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;	wykłady	kolokwium
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;	wykłady seminarium	zadanie praktyczne
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;	wykłady seminarium	zadanie praktyczne
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;	seminarium	zadanie praktyczne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:		samokształcenie	praca pisemna
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów			

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z	Wykłady	30	

bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Seminarium	15		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego		samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego
		1,2	0,8	

DIETETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Dietetyka	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.18.2.W	PI.N.18.2.W
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru. I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z fizjologii, biochemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godz. (sem. II) + samokształcenie 10 godz.	Wykłady – 15 godz. (sem. II) + samokształcenie 10 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z jakościowym i ilościowym zapotrzebowaniem organizmu człowieka na składniki pokarmowe niezbędne dla funkcjonowania organizmu w warunkach zdrowia i choroby. Wyjaśnienie roli poszczególnych składników pokarmowych w ustroju, norm żywieniowych w zależności od wieku, stanu zdrowia i aktywności fizycznej, składu i wartości odżywczych produktów spożywczych. Zapoznanie z aktualnymi schematami żywienia i dietami zalecanymi przez WHO i inne organizacje.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) w II semestrze Test zaliczeniowy lub odpowiedź ustna. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Praca pisemna na zadany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy dietetyki. 2. Przemiany energetyczne w organizmie człowieka. 3. Bilans energetyczny ustroju i obliczenie zapotrzebowania na składniki odżywcze. 4. Wartość odżywcza produktów spożywczych - charakterystyka poszczególnych grup produktów. 5. Fizjologiczne normy zapotrzebowania na składniki odżywcze dla różnych grup ludności. 6. Rola węglowodanów, tłuszczów, białek, witamin i składników mineralnych w procesach metabolicznych ustroju człowieka. 7. Zasady racjonalnego żywienia. Układanie jadłospisów. 8. Wskazania dotyczące żywienia dietetycznego - klasyfikacja diet. 9. Diety stosowane w chorobach przewodu pokarmowego, wątroby i nerek. 10. Wskazania dotyczące żywienia w cukrzycy, otyłości oraz chorobach układu krążenia. 11. Higiena żywności. 12. Wpływ procesów technologicznych na wartość odżywczą posiłków. Tematy samokształcenia: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakość zdrowotna żywności. 2. Błonnik i jego rola w żywieniu. 3. Diety terapii stosowane w leczeniu chorób. 4. Zaburzenia odżywiania i ich wpływ na organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby; • wymienia zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego; • zna zasady leczenia dietetycznego i powikłania diety terapii. rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych, i badania podmiotowego oraz prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia • stosuje wybrane diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach • dobiera środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawia na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udziela informacji na temat ich stosowania

	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Payne A, Helen Barker A. Red. wydania polskiego Jan Chojnacki. Dietetyka i żywienie kliniczne. Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017. 2. Ciborowska H, Rudnicka A, współpr. Artur Ciborowski. Dietetyka: żywienie zdrowego i chorego człowieka. Warszawa, PZWL 2014. 3. Grzymisławski M.red.nauk.Dietetyka kliniczna. Warszawa PZWL 2019. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grzymisławski M., Jan Gawęcki. red. nauk. Żywienie człowieka: zdrowego i chorego. T. 2. Warszawa, PWN 2012. 2. Bujko J.: Podstawy dietetyki. SGGW, Warszawa 2008. 3. Gawęcki J., Chrynowiecki L: Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wyd. PWN, Warszawa 2010.

<u>KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ</u>			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

<u>KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ</u>			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

<u>KRYTERIA OCENY TESTU</u>		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi

dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu DIETETYKA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA STUDENT ZNA:			
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	wykłady	test pisemny lub odpowiedź ustna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		25			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,6	0,4		

SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE ZDROWIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	System informacji w ochronie zdrowia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Podstawy obsługi komputera	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 30 godz.	Ćwiczenia - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 1 pkt ECTS	Ćwiczenia - 1 pkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: stosowanie technologii informacyjnej w pracy zawodowej i naukowej	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik audiowizualnych, ćwiczenia na modułach informatycznych,	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Forma i zasady przeprowadzania zaliczenia są omawiane na pierwszych zajęciach. Zaliczenie końcowe przeprowadzane jest metodą testu w udostępnionej studentom aplikacji lub odpowiedź ustna. Warunkiem zaliczenia jest: uczestnictwo w zajęciach, wykonywanie bieżących ćwiczeń, rozwiązanie testu przynajmniej w 50% lub otrzymanie oceny pozytywnej z odpowiedzi ustnej.</p>	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe przepisy regulujące system ochrony zdrowia. <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej. • Rozporządzenie MZ ws. dokumentacji medycznej. • Świadczenia gwarantowane finansowane przez NFZ, • Rozporządzenie MZ w sprawie kodów resortowych. • Międzynarodowa klasyfikacja chorób i procedur medycznych, grupowanie świadczeń wg JGP (ICD-, ICD10, grupy JGP) 2. Realizacja i zasady finansowania świadczeń pielęgniarских w POZ i w pielęgnacyjnej opiece długoterminowej (umowy z NFZ, sposoby raportowania, rozliczanie świadczeń, katalogi usług) 3. Przygotowanie do kontraktowania świadczeń pielęgniarских z NFZ (sposób przygotowywania wniosku - oferty do NFZ, dokumenty formalno-prawne w ofercie, oświadczenia świadczeniodawcy) 4. System informacji medycznej, prowadzone rejestry (RWPDL, CSIOZ, pacjent.gov.pl, Portal Świadczeniodawcy, SIMP, AP-KOLCE, DiLO). 5. Podstawy obsługi MS Office: Word, Excel, Power Point: <ul style="list-style-type: none"> • Word: formatowanie tekstu, numerowanie stron, nagłówki i stopki w pracy, tworzenie automatycznego spisu treści, przygotowanie korespondencji seryjnej, formatowanie obrazów w tekście, • Excel: tworzenie tabel, grupowanie i sortowanie danych w tabelach, obsługa funkcji, zbieranie danych z kilku arkuszy kalkulacyjnych, wykresy • Power Point: przygotowywanie prezentacji 6. Międzynarodowa klasyfikacja chorób i procedur medycznych, grupowanie świadczeń wg JGP (ICD9, ICD10, grupy JGP- praca na katalogach świadczeń) <ul style="list-style-type: none"> • Obsługa systemu informatycznego w przychodni/szpitalu/pracowni
		<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przepisy na których opiera się system ochrony zdrowia w Polsce; • definiuje systemy informacyjne w Polsce, w których gromadzone są i przetwarzane dane statystyczne dotyczące zdrowia publicznego • wymienia zasady rozliczania świadczeń zdrowotnych z płatnikiem

17.	Zamierzone efekty uczenia	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekodowuje udzielone świadczenia zdrowotne i wprowadza je do systemu informatycznego. • tworzy wnioski/ofertę do płatnika na udzielanie świadczeń w POZ • tworzy grafiki pracy pielęgniarek w oddziale/szpitalu • wprowadza do systemu informatycznego wszelkie dane związane z udzielaniem świadczenia pacjentowi (prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej) • prowadzi aptekę oddziałową
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; <p>dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa: Aktualne przepisy prawne dotyczące system ochrony zdrowia w Polsce (Rozporządzenia Ministra Zdrowia, Uchwały Sejmu)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wąsik D. Ustawa o systemie informacji w ochronie zdrowia. Komentarz. Wolters Kluwer Polska SA. 2015.e-buk 2. Kilańska D., Grabowska H., Gaworska-Krzemińska A. e-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie. PZWL Wydawnictwo lekarskie. Warszawa 2018. 3. Lipowicz I., Świerczyński M., Szpor G. Telemedycyna i e-zdrowie. Prawo i informatyka. Wolters Kluwer. Warszawa 2019 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M.Gibiński, R.Ciemierz. Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarki i położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016 2. Bogusiak M, Włodarczyk K. Elektroniczna dokumentacja medyczna: zmiany od 1 stycznia 2021. Wiedza i Praktyka, Warszawa 2020. 3. Jackowski M. Ochrona danych medycznych. RODO w ochronie zdrowia. Wolters Kluwer. Warszawa 2018.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo - studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W26	Omawia międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych. procedur medycznych oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test
C.W19	Omawia organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i innych państwach z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników system ochrony zdrowia	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test
C.W20	Omawia warunki realizacji i zasad finansowania świadczeń pielęgniarstwach w POZ	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test
UMIEJĘTNOŚCI			
C.W27	Tworzy grafiki pracy pielęgniarek z uwzględnieniem pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwach	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test

C.W26	Prowadzi dokumentację medyczną w formie elektronicznej	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test
C.W39	Wykorzystuje wiedzę na temat zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej, dziedzinowych systemów teleinformatycznych, rejestrów medycznych i zasad ich współdziałania	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test
C.U50	Posługuje się systemem informatycznym w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń	ćwiczenia	zaliczenie ustne lub test

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	ćwiczenia	obserwacja, samoocena
---	-----------	-----------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		30			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1	0		

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (do wyboru) - JEZYK MIGOWY

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Przedmiot do wyboru - Język migowy	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
3.	Kod przedmiotu	PI.22.1.W PI.22.1.C	PI.N.22.1.W PI.N.22.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady -10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	Wykłady -10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS	Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu Język migowy jest zdobycie przez studentów wiedzy teoretycznej obejmującej podstawową terminologię i pojęcia związane z językiem migowym a także nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się językiem migowym w komunikacji z osobami niesłyszącymi według zasad Systemu Językowo - Migowego z elementami Polskiego Języka Migowego.	

14.	Metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej • Ćwiczenia praktyczne - praca indywidualna i praca w grupach • Wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne • Konsultacje indywidualne lub grupowe w zależności od zgłaszanych potrzeb studentów
15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest zdobycie co najmniej oceny dostatecznej z odpowiedzi ustnej lub testu pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% obecność na zajęciach (w przypadku nieobecności - zaliczenie treści tematycznej zajęć) • aktywny udział w zajęciach • zaliczenie końcowe: forma zaliczenia indywidualnego, składającego się z zaprezentowania wybranych znaków ideograficznych, daktylograficznych, przetłumaczeniu na język migowy wyrazów oraz krótkich zdań, odczytaniu prezentowanych znaków i zdań w języku migowym i przetłumaczeniu na język polski oraz zdefiniowaniu pojęcia związanego z językiem migowym lub środowiskiem osób niesłyszących. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie referatu na jeden z wybranych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe terminy i pojęcia związane z językiem migowym oraz środowiskiem osób niesłyszących. 2. Konsekwencje medyczne i społeczne utraty słuchu. 3. Język migowy jako sposób porozumiewania się osób niesłyszących. 4. Daktylografia - alfabet palcowy (znaki statyczne i dynamiczne), znaki polskich liter i digrafów. 5. Specjalne układy dłoni stosowane w języku migowym. 6. Znaki pojęć liczbowych. 7. Podstawowe znaki określające czas (godziny, dni tygodnia, miesiące). 8. Znaki ideograficzne obejmujące następującą tematykę: zwroty podstawowe, rodzina i dom, praca i zatrudnienie, komunikacja w szpitalu, izbie przyjęć i przychodni, zawiadomienie bliskich osób, wezwanie tłumacza języka migowego, stan zdrowia pacjenta, wykonywane badania i opieka podczas pobytu w szpitalu. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby komunikowania się osób niesłyszących. 2. Klasyfikacja i przyczyny uszkodzeń słuchu. 3. Sposoby diagnozowania i rehabilitacji uszkodzeń słuchu. 4. Różnice pomiędzy PJM a SJM. 5. Kultura Głuchych. 6. Polski Związek Głuchych - cele i zadania.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym; Wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania Rozróżnia sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu Zna podstawy języka migowego, Rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> nawiązuje kontakt z osobą słabo słyszącą i niesłyszącą; posługuje się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu; posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Szczepankowski B. Koncewicz D. Język migowy w terapii. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi / Edukacyjna Grupa Projektowa. Łódź 2008. Panas A., Komunikowanie z pacjentem z uszkodzonym słuchem, [w:] A. Kwiatkowska, E. Krajewska-Kułak, W. Panek, Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Seria podręczników dla studentów studiów pielęgniarstkich 9, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2019. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hendzel J. K. Słownik polskiego języka migowego. Wyd. RAKIEL. Olsztyn 2006. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W., Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Seria podręczników dla studentów studiów pielęgniarstkich 9, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003.
-----	--	--

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10

	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8
--	---------------	--------	----------------	----

KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu JEZYK MIGOWY w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
----------------------	--	-------------	--------------------

WIEDZA

C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	wykład, ćwiczenia, samokształcenie	sprawdzian ustny lub test, praca pisemna
C.W42.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;	wykład, ćwiczenia, samokształcenie	sprawdzian ustny lub test, praca pisemna

UMIEJĘTNOŚCI STUDENT POTRAFI:

C.U52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;	ćwiczenia,	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
---------------	---	------------	---

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		wykład, ćwiczenia, samokształcenie	obserwacja, samoocena
---	--	------------------------------------	-----------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Ćwiczenia	20			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

ZAJECIA FAKULTATYWNE - WSPÓLPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Przedmiot do wyboru - Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
3.	Kod przedmiotu	PI.23.1.W PI.23.1.C	PI.N.23.1.W PI.N.23.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady -10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	Wykłady -10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS	Wykłady-1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej jest zdobycie wiedzy na temat pracy zespołowej oraz kompetencji różnych pracowników służby zdrowia w obszarach współpracy pomiędzy nimi. Przewiduje się także rozwinięcie umiejętności dyskusowania o problemach w pacjenta z osobami reprezentującymi inne dziedziny wiedzy medycznej.	
14.	Metody dydaktyczne	Realizacja zajęć opiera się na następujących metodach dydaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> • wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej, • ćwiczenia praktyczne - praca indywidualna i praca w grupach, • wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne, • konsultacje indywidualne lub grupowe w zależności od zgłaszanych potrzeb studentów. 	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest pozytywne zaliczenie pisemnego testu (zawiera 60 pytań z możliwością jednokrotnego wyboru), lub udzielenie odpowiedzi ustnej na 3 wylosowane pytania.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Obecność na wszystkich zajęciach ćwiczeniowych oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą warsztatową.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Prezentacja multimedialna z podziałem na grupy na 1 z podanych tematów.</p>				
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca zespołowa. Czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu. 2. Motywacja 3. Przywództwo i style zarządzania. Wady i zalety. 4. Proces podejmowania decyzji w zespole. 5. Samoocena w zespole 6. Modele organizowania pracy własnej i zespołu. <p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konflikt w zespole. Metody rozwiązywania konfliktów. 2. Dyskusja o pacjencie z członkami zespołu reprezentującymi inne dziedziny wiedzy medycznej. 3. Formułowanie oczekiwań w stosunku do innych pracowników systemu ochrony zdrowia <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modele organizowania pracy zespołu. 2. Model kompetencji w zawodzie pielęgniarstwa . 3. Praca w zespole terapeutycznym 				
17.	<p>Zamierzone efekty uczenia</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td data-bbox="376 1240 568 1525" style="text-align: center; vertical-align: middle;">Wiedza</td> <td data-bbox="568 1240 1557 1525"> <p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; • znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; • rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; • jak przebiega proces podejmowania decyzji w zespole; • metody samooceny pracy zespołu; • czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole </td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 1525 568 1807" style="text-align: center; vertical-align: middle;">Umiejętności</td> <td data-bbox="568 1525 1557 1807"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; • korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; • wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; • planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; • identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; • znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; • rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; • jak przebiega proces podejmowania decyzji w zespole; • metody samooceny pracy zespołu; • czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; • korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; • wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; • planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; • identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; • znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; • rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; • jak przebiega proces podejmowania decyzji w zespole; • metody samooceny pracy zespołu; • czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole 					
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; • korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; • wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; • planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; • identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej. 					

	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
--	------------------------------	---

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panka W. (red.): Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2019, 2. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji pracy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów studiów licencjackich wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów nauk o zdrowiu. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004 (dostęp poprzez IBUK). 3. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Zarządzanie w pielęgniarstwie. Podręcznik dla studentów studiów magisterskich wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów nauk o zdrowiu. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2015 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rzepka B. Efektywna komunikacja w zespole. Edgard. Warszawa 2014 2. Lubrańska A. Psychologia pracy. Podstawowe pojęcia i zagadnienia. Difin. Warszawa 2017. 3. Sarnacka-Smith A. Siła różnic w zespole. MT Biznes. Warszawa 2019
-----	---	---

<u>KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ</u>			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

<u>KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ/PREZENTACJI</u>			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L p.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20

1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5		
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu **WSPÓLPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
----------------------	---	-------------	--------------------

WIEDZA

C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna
C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna
C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna
C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole;	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna
C.W47.	metody samooceny pracy zespołu;	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna
C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole	wykład	test pisemny lub odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna

UMIĘTNOŚCI

C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową

C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	wykłady, ćwiczenia	obserwacja, samoocena
---	--------------------	-----------------------

Wzrost PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Ćwiczenia	20			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy ratownictwa medycznego	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.34.1.W PI.34.1.C	PI.N.34.1.W PI.N.34.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia w MCSM Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Opanowanie wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. Ćwiczenia w MCSM - 15 godz. + Samokształcenie - 30 godz.	Wykłady - 10 godz. Ćwiczenia w MCSM - 15 godz. + Samokształcenie - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia w MCSM - 1 punkt ECTS	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia w MCSM - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą stanów zagrożenia zdrowia i życia oraz nabycie umiejętności praktycznych w prowadzeniu działań ratowniczych zgodnie ze standardami Europejskiej Rady Resuscytacji u osób w różnym wieku.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne Symulacja medyczna NW	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest pozytywna ocena z testu pisemnego jednokrotnego wyboru lub odpowiedzi ustnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń w MCSM Zaliczenie z oceną (ZO) ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach (w przypadku nieobecności - ustne zaliczenie treści tematycznej zajęć). • pozytywne zaliczenie ćwiczeń wykonywanych na fantomach-sprawdzian praktyczny • pozytywny wynik z kolokwium (forma testowa lub opisowa), • pozytywny wynik z zaliczenia końcowego (forma testowa lub opisowa). <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Warunkiem uzyskania zaliczenia z samokształcenia jest pisemna praca kontrolna na temat: „Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego”.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynności ratunkowe w aktach prawnych. 2. Wprowadzenie do reanimacji: podstawowe pojęcia (reanimacja, resuscytacja, pojęcie śmierci), wskazania i przeciwwskazania do wykonywania reanimacji krążeniowo - oddechowej, „łańcuch przeżycia” 3. Aktualne standardy prowadzenia zabiegów reanimacyjnych u dorosłych i dzieci. Nagłe zatrzymanie krążenia (NZK); przyczyny, mechanizmy, sytuacje szczególne. Organizacja i funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego w Polsce w oparciu o akty prawne. 4. Rola i zadania pielęgniarki w systemie ratownictwa medycznego. 5. Medycyna katastrof: cele i zadania. Pojęcie wypadku masowego, katastrofy. Organizacja pomocy przedszpitalnej w katastrofie i segregacja poszkodowanych. 6. Wstępne badanie i transport pacjentów urazowych, prawa pacjenta w sytuacjach nadzwyczajnych. <p>Tematy ćwiczeń w MCSM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zabiegi reanimacyjne u dorosłych i dzieci: udrażnianie górnych dróg oddechowych, kontrola podstawowych parametrów, ułożenie pacjenta nieprzytomnego, wentylacja za pomocą ustnika, maski twarzowej, masaż pośredni serca, zasady wzywania pomocy. 2. Zaawansowane zabiegi reanimacyjne (wprowadzenie): wentylacja za pomocą worka samorozprężalnego, zasady defibrylacji, przyrządowe zabezpieczenie górnych dróg oddechowych, intubacja - wskazania i przeciwwskazania, technika wykonania. 3. Rola i zadania pielęgniarki w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej. 4. Udział pielęgniarki w zaawansowanych zabiegach reanimacyjnych. 5. Segregacja poszkodowanych w zdarzeniach masowych i katastrofach. 6. Zabiegi reanimacyjne w sytuacjach szczególnych: zadławienia, zanurzenie i podtopienie, odma płučna, zatrucia, hipotermia, anafilaksja, ciąża, oparzenia, krwotok zewnętrzny. 7. Postępowanie na miejscu wypadku drogowego, ocena pierwotna i wtórna pacjenta po urazie. 8. Transport pacjenta urazowego, w poszczególnych stanach zagrożenia życia.

			Tematy samokształcenia: 1. Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; • zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym; • metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; • zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>); • zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; • procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; • przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; • doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu; • doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; • wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator, AED</i>) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Kopta, J. Mierzejewski, G. Kołodziej, Kwalifikowana pierwsza pomoc dla jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne. PZWL Wydawnictwo lekarskie, Warszawa 2016. 2. Goniewicz M. Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2016. 3. Kózka M., Rumian B., Maślanka M.: Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2013.
			<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Frank Flake, Klaus Runggaldier, red. wyd. pol. Marek Maślanka: Ratownictwo medyczne Procedury od A do Z. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2014 2. Gaszyński W. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia . Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2018. 3. Zawadzki A. (red.) Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2015. Aktualne wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8
KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
L	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	19-20
1	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5		
2	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		

4	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
RAZEM:		20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY TESTU

bardzo dobry (5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus (4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry (4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus (3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny (3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny (2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

KRYTERIA OCENY mini-CEX

<u>KRYTERIA OCENY mini-CEX</u>			Skala ocen mini-CEX w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Umiejętność gromadzenia informacji o pacjencie	0-3	poziom wysoko zadowolający	7-9
2.	Prawidłowość przeprowadzonego badania fizykalnego.	0-3	poziom zadowolający	4-6
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi.	0-3	poziom niezadowolający	1-3
RAZEM:		9 pkt.		

KRYTERIA OCENY sprawdzianu praktycznego przez obserwację

<u>KRYTERIA OCENY sprawdzianu praktycznego przez obserwację</u>			Skala ocen w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
	Umiejętność przygotowania pacjenta i/lub stanowiska pracy do wykonania danej czynności	0-3	poziom wysoko zadowolający	9-12
1.	Umiejętność wykonania czynności z zachowaniem kolejności działań	0-3		
2.	Umiejętność wykonania czynności z zachowaniem prawidłowej techniki i obowiązujących zasad	0-3	poziom zadowolający	6-8
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi i/lub uporządkowanie stanowiska pracy	0-3	poziom niezadowolający	1-5
RAZEM:		12 pkt.		

KRYTERIA OCENY SPRAWDZIANU PRAKTYCZNEGO Z CHECK-LISTĄ KONTROLNĄ (ZALICZENIE JEDYNIEM BEZ POPEŁNIENIA BŁĘDU KRYTYCZNEGO)

bardzo dobry (5,0) bdb	powyżej 91% poprawnie wykonanych czynności
dobry plus (4,5) db plus	81-90% poprawnie wykonanych czynności
dobry (4,0) db	71-80% poprawnie wykonanych czynności
dostateczny plus (3,5) dst plus	66-70% poprawnie wykonanych czynności
dostateczny (3,0) dst	60-65% poprawnie wykonanych czynności
niedostateczny (2,0) ndst	poniżej 60% poprawnie wykonanych czynności

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W2.	charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności w zależności od wieku	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W8.	charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce	wykłady, samokształcenie	test lub odpowiedź ustna, praca pisemna
D.W40.	zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W45.	rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W46.	objaśnia algorytm postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS - basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS - advanced life support)	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W48.	opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne	wykłady	test lub odpowiedź ustna
D.W49.	zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej	wykłady	test lub odpowiedź ustna
UMIĘJĘTNOŚCI – efekty uczenia się realizowane w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej			
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny

D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe	ćwiczenia w MCSM	sprawdzian praktyczny
---------------	--	------------------	-----------------------

KOMPETENCJE SPOŁECZNE – efekty uczenia się realizowane w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej

	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	ćwiczenia w MCSM	obserwacja studenta podczas ćwiczeń
--	--	------------------	-------------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

PODSTAWY REHABILITACJI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy Rehabilitacji	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej Przedmiot	Instytut medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
3.	Kod przedmiotu	PI.30.3.W PI.30.3.P PI.30.3.Z	PI.N.30.3.W PI.N.30.3.P PI.N.30.3.Z
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru. • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykłady, ćwiczenia samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
11.	Liczba godzin zajęć	Wykłady – 10 godz. ćwiczenia – 15 godz. + samokształcenie 30 godz.	Wykłady – 10 godz. ćwiczenia – 15 godz. + samokształcenie 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	wykłady – 1 pkt ECTS ćwiczenia – 1 pkt ECTS	wykłady – 1 pkt ECTS ćwiczenia – 1 pkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: <ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie studentów w podstawową wiedzę o istocie, celach i zadaniach rehabilitacji oraz specyfice pielęgnowania osób niepełnosprawnych; • kształtowanie umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu rehabilitacji w opiece nad osobami niepełnosprawnymi w różnym wieku, w różnych specjalnościach medycznych i na różnych etapach opieki zdrowotnej; • wskazanie możliwości adaptacji i integracji społecznej osób trwale niepełnosprawnych. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych. Metody praktyczne - uczenie się przez działanie.	

15	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów uczenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów - (ZO) zaliczenie z oceną: <ul style="list-style-type: none"> • test jednokrotnego wyboru/zaliczenie pisemne • obecność na wykładach. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń - (ZO) zaliczenie z oceną: <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach (obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności) • ocenianie bieżące z przygotowania się do zajęć, • aktywność na zajęciach, • przygotowanie wybranych tematów do wypowiedzi ustnych zgodnych z tematyką przedmiotu.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: Część kliniczna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje niepełnosprawności Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Cele, zasady i etapy rehabilitacji. 2. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza, zawodowa, społeczna i psychologiczna. 3. Nowoczesne metody i techniki usprawniania chorych. 4. Niepełnosprawność - definicja, rodzaje i zasady kompleksowej opieki. 5. Sprzęt i pomoce ortopedyczne - podział, zastosowanie i zasady zaopatrzenia. Część pielęgniarska: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja niepełnosprawnych - zakres działań pielęgniarki. 2. Rehabilitacja osób o upośledzeniu umysłowym, uszkodzeniem narządu ruchu i zmysłów- zadania pielęgniarki. 3. Komunikowanie z osobą niepełnosprawną - język i techniki komunikowania. 4. Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania i wychowania. 5. Udział pielęgniarki w rehabilitacji kompleksowej. Tematy samokształcenia: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie medycyny fizykalnej w pracy pielęgniarki. 2. Leczenie uzdrowiskowe. Kompleksowość leczenia. 3. Nowe formy aktywizacji osób niepełnosprawnych.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; • zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych i także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia • różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację • zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; • zna przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; • zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gromadzi informacje, formuje diagnozę pielęgniarską, ustala cel i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej; - prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; - prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; - dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; - dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; - rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; - doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; - wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające - wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych - rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego - przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; - asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; - ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; - przygotowuje i podawanie pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; - uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; - prowadzi rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; <p>kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiwerski J.(red) Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2017. 2. Kwolek A.: Rehabilitacja medyczna T. 1 Podstawowa wiedza o rehabilitacji. Podstawy anatomiczne i fizjologiczne fizjoterapii i rehabilitacji medycznej. Ocena kliniczna i funkcjonalna poszczególnych układów. Metody terapeutyczne w rehabilitacji, Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2015. Tom 2. Rehabilitacja kliniczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2017 3. Strugała M., Talarska D.: Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. PZWL, Warszawa 2015. <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rutkowska E. Red. Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. PZWL, Warszawa 2021. 2. Barinow-Wojewódzki A., Bogdański P., Ciechanowski K., (red.) Barinow -Wojewódzki A.: Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych. PZWL, Warszawa 2013. 3. Cywińska-Wasilewska G., Czernicki J., Kinalski R., (red.) Kwolek A.: Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii. PZWL, Warszawa 2014.
-----	---	---

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY REHABILITACJI w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwa — studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarzkiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W7.	zna standardy i procedury pielęgniarzkie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne

D.W8.	zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W26.	zna-podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
D.W27	omawia przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	wykłady	test pisemny /zaliczenie pisemne
UMIĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	ćwiczenia	proces pielęgnowania
D.U2.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	ćwiczenia	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U3.	prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	ćwiczenia	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania
D.U7.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U8.	rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U9.	doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U11.	przygotowuje pacjenta fizycznie I psychicznie do 119adan diagnostycznych	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U12.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U15.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U16.	uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U18.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego. rehabilitacyjnego I leczniczo-pielęgnacyjnego;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U21	prowadzi rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	ćwiczenia	ćwiczenia

D.U22	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania
D.U35.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOLECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	wykłady	10			
	ćwiczenia	15			
		0			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1	1		